

Leerplan

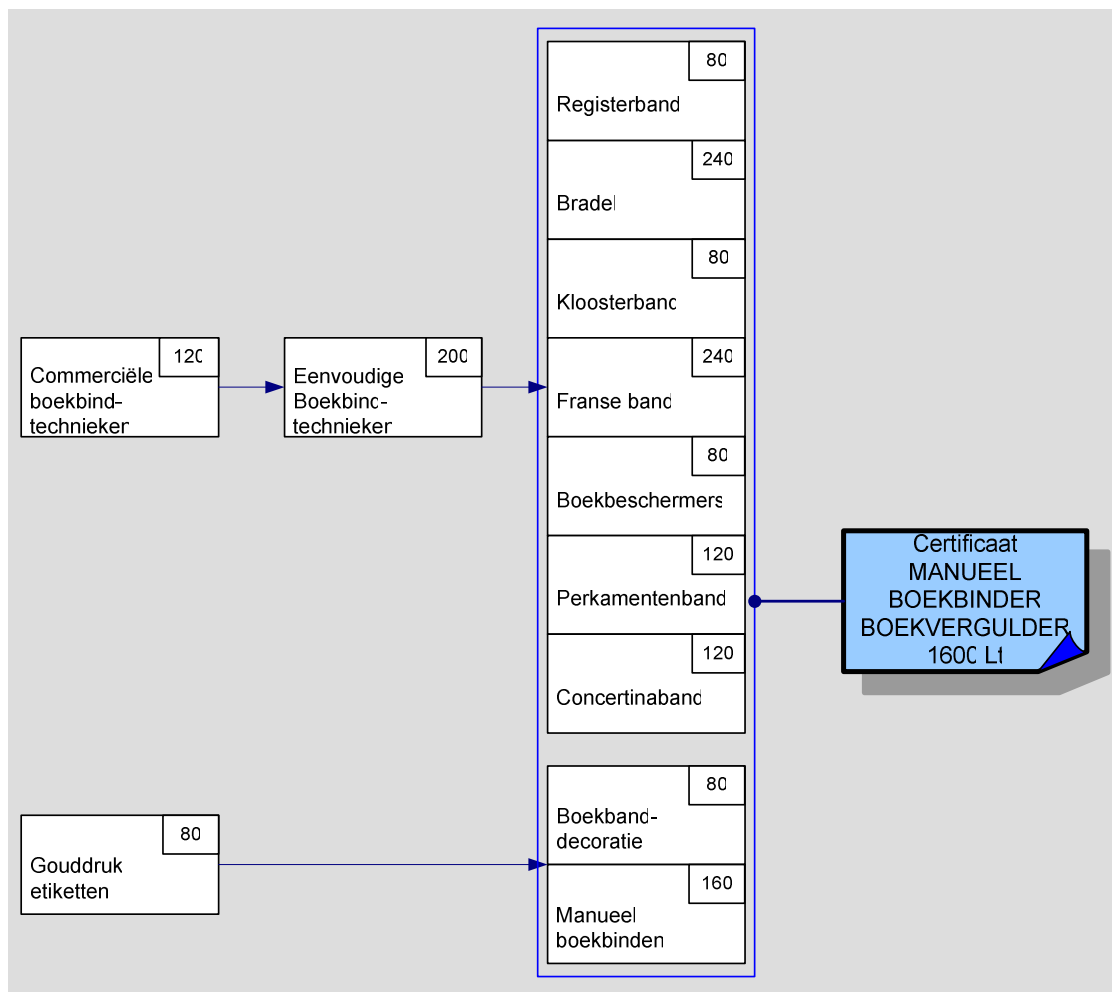
OPLEIDING

Manueel boekbinder - boekvergulder

TSO 3
Modulair

Studiegebied
Boekbinden

Structuurschema

Concordantietabel

Naam	Code	Lestijden	Vak
Commerciële boekbindtechnieken	M BB G040	80 Lt TV – 40 Lt PV	Boekbinden Praktijk boekbinden
Eenvoudige boekbindtechnieken	M BB G041	135 Lt TV – 65 Lt PV	Boekbinden Praktijk boekbinden
Bradel	M BB G043	160 Lt TV – 80 Lt PV	Boekbinden Praktijk boekbinden
Kloosterband	M BB G044	55 Lt TV – 25 Lt PV	Boekbinden Praktijk boekbinden
Franse band	M BB G045	160 Lt TV – 80 Lt PV	Boekbinden Praktijk boekbinden
Boekbeschermers	M BB G046	55 Lt TV – 25 Lt PV	Boekbinden Praktijk boekbinden
Perkamentenband	M BB G048	80 Lt TV – 40 Lt PV	Boekbinden Praktijk boekbinden
Gouddruk etiketten	M BB G049	55 Lt TV – 25 Lt PV	Boekbinden Praktijk boekbinden
Registerband	M BB G050	55 Lt TV – 25 Lt PV	Boekbinden Praktijk boekbinden
Concertinabinding	M BB G051	80 Lt TV – 40 Lt PV	Boekbinden Praktijk boekbinden
Boekbanddecoratie	M BB G052	55 Lt TV – 25 Lt PV	Boekbinden Praktijk boekbinden
Manueel boekvergulden	M BB G053	110 Lt TV – 50 Lt PV	Boekbinden Praktijk boekbinden

Meewerkende centra voor volwassenenonderwijs

CVO-STAD GENT Martelaarslaan 13 – 9000 GENT cvo.stadgent@gent.be	Anna-Maria Baelden Margareta Lembregts José Van Loon Martin Van hamme Marleen Schelstraete
OVSG bavo.vansoom@ovsg.be	Bavo Van Soom

Inhoudstafel

1	Inleiding	7
1.1	Inhoud	7
1.2	Modules	7
1.3	Niveau en soort vak	8
2	Beginsituatie	9
3	Algemene doelstellingen van de opleiding	10
3.1	Kennis en vaardigheden	10
3.2	Sleutelvaardigheden	11
4	Pedagogisch-didactische wenken en didactische hulpmiddelen	12
4.1	Pedagogisch-didactische wenken	12
4.2	Didactische hulpmiddelen	12
5	Evaluatie van de cursisten	14
5.1	Evaluatie in het volwassenenonderwijs	14
5.2	Doel van evaluatie	14
5.3	Kwaliteit van de evaluatie	14
6	Module: M BB G040 Commerciële boekbindtechnieken – 120 lestijden (80 TV/40 PV)	15
6.1	Algemene doelstelling van de module	15
6.2	Beginsituatie	15
6.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	16
7	Module: M BB G041 Eenvoudige boekbindtechnieken – 200 lestijden (135 TV/65 PV)	22
7.1	Algemene doelstelling van de module	22
7.2	Beginsituatie	23
7.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	23
8	Module: M BB G043 Bradel – 240 lestijden (160 TV/80 PV)	32
8.1	Algemene doelstelling van de module	32
8.2	Beginsituatie	33
8.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	33
9	Module: M BB G044 Kloosterband – 80 lestijden (55 TV/25 PV)	43
9.1	Algemene doelstelling van de module	43
9.2	Beginsituatie	43
9.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	44
10	Module: M BB G045 Franse band – 240 lestijden (160 TV/80 PV)	47
10.1	Algemene doelstelling van de module	47
10.2	Beginsituatie	48
10.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	48
11	Module: M BB G046 Boekenbeschermers – 80 lestijden (55 TV/25 PV)	58
11.1	Algemene doelstelling van de module	58
11.2	Beginsituatie	58
11.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	58
12	Module: M BB G048 Perkamentenband – 120 lestijden (80 TV/40 PV)	60
12.1	Algemene doelstelling van de module	60

12.2	Beginsituatie	60
12.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	61
13	Module: M BB G050 Registerband – 80 lestijden (55 TV/25 PV)	63
13.1	Algemene doelstelling van de module	63
13.2	Beginsituatie	63
13.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	64
14	Module: M BB G051 Concertinabinding – 120 lestijden (80 TV/40 PV)	66
14.1	Algemene doelstelling van de module	66
14.2	Beginsituatie	66
14.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	66
15	Module: M BB G049 Gouddruk etiketten – 80 lestijden (55 TV/25 PV)	69
15.1	Algemene doelstelling van de module	69
15.2	Beginsituatie	69
15.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	69
16	Module: M BB G052 Boekbanddecoratie – 80 lestijden (55 TV/25 PV)	72
16.1	Algemene doelstelling van de module	72
16.2	Beginsituatie	72
16.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	72
17	Module: M BB G053 Manueel boekvergulden – 160 lestijden (110 TV/50 PV)	76
17.1	Algemene doelstelling van de module	76
17.2	Beginsituatie	76
17.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	76
18	Bibliografie	79
18.1	Boeken	79
18.2	Catalogi	82

1 Inleiding

Aangezien de opleiding Manueel boekbinder-boekvergulder een samenvoeging is van de opleidingen Manueel boekbinder en Boekvergulder, verwerft de manueel boekbinder-boekvergulder tijdens zijn opleiding de competenties van de twee oorspronkelijke opleidingen.

De manueel boekbinder-boekvergulder is een persoon die de technieken van het boekbinden toepast. Hij heeft vakken en vaardigheden nodig voor het beoordelen van de kwaliteit van het product en het toepassen van verschillende bind- en afwerkingstechnieken. Hij voorziet op een commercieel verantwoorde manier boeken van een titelschild, decoreert boekbanden en verguldt manueel. Manueel boekbinders-boekvergulders moeten heel zorgvuldig werken en correct omgaan met verschillende materialen en apparatuur.

In de opleiding Manueel boekbinder-boekvergulder worden de cursisten technieken aangeleerd om:

te functioneren als werknemer of zelfstandige; door te stromen naar een hogere opleiding in de conservatie en restauratie van papier en boekbanden.

1.1 Inhoud

In de opleiding Manueel boekbinder-boekvergulder worden basisvaardigheden en –technieken aangeleerd met betrekking tot het afwerken van boeken.

Na de opleiding kan de cursist:

- boekbindersmateriaal bedienen;
- materialen kiezen;
- commerciële bindtechnieken toepassen;
- een eenvoudig boek inbinden of opnieuw binden;
- een oud boek herstellen;
- gelegenheidswerk vervaardigen;
- registerbinding afwerken;
- bradelband toepassen;
- kloosterband toepassen;
- de Franse band toepassen;
- boekenbeschermers vervaardigen;
- concertinabinding maken;
- perkamentenband vervaardigen;
- een etiket ontwerpen, drukken en aanbrengen;
- boekbanden versieren met de balancier;
- boekbanden verfraaien.

Via het verwerven van deze vaardigheden zijn maatschappelijk functioneren optimaliseren en zich persoonlijk verder ontwikkelen.

1.2 Modules

De opleiding Manueel boekbinder-boekvergulder bestaat uit 12 modules:

- Commerciële boekbindtechnieken 120 Lt
- Eenvoudige boekbindtechnieken 200 Lt
- Registerband 80 Lt
- Bradel 240 Lt
- Kloosterband 80 Lt
- Franse band 240 Lt
- Boekenbeschermers 80 Lt

- Perkamentenband 120 Lt
- Concertinabinding 120 Lt
- Gouddruk etiketten 80 Lt
- Boekbanddecoratie 80 Lt
- Manueel boekvergulden 160 Lt

De totale opleiding omvat dus 1600 Lt.

1.3 Niveau en soort vak

Aangezien het een technische opleiding betreft, werden alle lestijden in de opleiding als TV/PV (in de verhouding 2Lt/1Lt) gekwalificeerd.

De opleiding Manueel boekbinder-boekvergulder wordt ingedeeld bij het onderwijs van de derde graad van het Technisch Secundair Onderwijs.

2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

3 Algemene doelstellingen van de opleiding

3.1 Kennis en vaardigheden

Na het beëindigen van de opleiding manueel boekbinder-boekvergulder kan de cursist omgaan met de verschillende materialen en materiëlen in de boekbinderij met het oog op gebruik ervan in de nijverheid, als werknemer bij een zelfstandige boekbinder, als zelfstandig boekbinder, om zich verder te bekwamen, in het hoger onderwijs, in de conservatie en restauratie aan boekbanden en papier.

Hij heeft de kennis van en de vaardigheid om de meest voorkomende behandelingsmethoden uit te voeren, zoals het lumbecken, het spiraleren, het vervaardigen van een éénvoudige omslag: halve- en volle band, het nauwkeurig afwerken van hoeken,...

- Hij kan dozen berekenen, uitrekenen, snijden en afwerken.
- Hij is vertrouwd met Japanse bindingen.
- Hij kan een boekblok en omslag afzonderlijk vervaardigen en inkassen en is in staat een meer luxueuze uitgave te maken.
- Hij kan een registerband afwerken.
- Hij beheerst zowel oude als nieuwe technieken, met name:
  - halve en volle band Bradel
  - kloosterband
  - halve en volle Franse band
  - perkamentband
  - concertinabinding
- Hij is in staat een boekband te beschermen.
- Hij kan of weet:
  - de grote en kleine balancier gebruiken volgens het ontwerp voor verschillende boekbanden
  - proefdrukken voorbereiden voor boekbanden van verschillende dikte en grootte
  - de verwerkingstemperatuur van de verschillende foliën. Hij kent het verschil in verwerkingstemperatuur tussen zachte en harde foliën
  - blinddruk en gouddruk uitvoeren zonder het leder te verbranden
  - een filet en palet veilig gebruiken, en het verschil herkennen tussen de voor- en achterzijde
  - met bladgoud omgaan
  - het verschil tussen koud en warm vergulden verwoorden
  - het verschil tussen Frans oplegwerk en acrylverf en ook uitvoeren
  - het verschil tussen echt goud op folie en slagmetaal. Hij weet dat men op echte lederen banden nooit slagmetaal gebruikt
  - het verschil in verwerkingstemperatuur onderscheiden tussen zwart van een kaars en drukkersinkt
  - het verschil tussen gefronst leder, kantleder en millimeter leder onderscheiden en deze toepassen
  - dat kantleder zeer dun geschald moet worden in uitzondering van de andere methodes langs de lederhuid
  - het verschil tussen loden en bronzen letters
  - Inzien dat de lettergrootte aangepast moet worden aan de breedte van de rug en de lengte van titel
  - dat er verschillende soorten letters bestaan en ze herkennen
  - dat elke soort letter bestaat in een bepaalde graad, en dat dit voorkomt in de verschillende corpsen
  - dat de corps uitgedrukt is in cicero's en dit gelijk is aan twaalf punten of aan 4,5 mm
  - wat "wit" zetmateriaal is en dat dit geen afdruk geeft
  - het verschil tussen een spatie, een zetlijn en een sierregel

- met welk aantal punten elk soort wit overeenkomt
- hoe men de hoogte en de breedte bepaalt van een etiket
- hoe men te werk gaat voor het ontwerpen van een etiket met ééntitelregel en tweetitelregels
- wat het belang is van het nauwkeurig patroon
- een etiket met auteur en titel ontwerpen en afdrukken
- hoe men een zethaak hanteert, hoe men de letters spaieert
- de titel overbrengen van de zethaak naar het verguldoestel
- hoe men na het afdrukken, een etiket behandelt en het aanbrengt op de rug van een boek

Dus de cursisten moeten:

- technische handelingen kunnen uitvoeren;
- na het “voordoen”, door “nadoen” het inzicht verwerven in de technische handelingen;
- het waarom van bepaalde technische handelingen kunnen verwoorden;
- na het “voordoen” technische handelingen zelfstandig kunnen uitvoeren;
- visuele opmerkzaamheid verwerven;
- oog-hand-coördinatie en hand-hand-coördinatie verwerven;
- creativiteit en kunstzinnigheid aan bod laten komen;
- veilig kunnen werken.

Tijdens de behandeling van de leerstof wordt steeds rekening gehouden met veiligheidsvoorschriften en – wetgeving.

3.2 Sleutelvaardigheden

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Creativiteit	In staat zijn om persoonlijke ideeën en oplossingen te bedenken en uit te voeren	SV07
Doorzettingsvermogen	In staat zijn om, ondanks moeilijkheden, op een doel gericht te blijven.	SV09
Kwaliteitsbewustzijn	In staat zijn om in te schatten aan welke vereisten een product of dienst moet voldoen en in staat zijn om aan die vereisten tegemoet te komen.	SV17
Planmatig denken	In staat zijn op methodische wijze over een opgave of probleem te redeneren.	SV22
Veiligheids- en milieubewustzijn	Actief en pro-actief gericht zijn op veiligheid, op het voorkomen van situaties die personen en milieu kunnen schaden.	SV30
Zin voor esthetiek	Bij het uitvoeren van taken desgevallend ook esthetische normen respecteren.	SV36

4 Pedagogisch-didactische wenken en didactische hulpmiddelen

4.1 Pedagogisch-didactische wenken

- De technologie is geïntegreerd in de praktijklessen en bestaan o.a. uit het voortonen van de techniek.
- De lessen worden, afhankelijk van het aanbod en indien mogelijk ondersteund door studiebezoeken, voordrachten, geleide bezoeken aan tentoonstellingen.
- De lessen technologie worden, daar waar mogelijk, ondersteund door didactisch materiaal (bv. Industrieel gedrukte katern, literatuur, video, computer, internet ...).
- Veel aandacht dient er ook besteed te worden aan de werkvoorbereiding en het verantwoord gebruiken van gereedschap en machines zonder het aspect veiligheid uit het oog te verliezen.
- Elementaire kennis wordt bij de cursist gedurende de modules regelmatig getoetst (permanente evaluatie) en indien nodig herhaald (bv. Looprichting) of zelfs aangebracht (bv. afwerking van hoeken).
- De creativiteit van de cursist mag niet uit het oog verloren worden. De cursist wordt hierbij gemotiveerd en geholpen om de ontwerpen te realiseren.
- Uitbreidingsdoelstellingen kunnen behandeld worden als uitbreiding en/of verrijking.

4.2 Didactische hulpmiddelen

- Klein boekbindmateriaal zoals:
  - Een potlood
  - Een lat
  - Een vouwbeen
  - Een schaar
  - Een bistorie of breekmes
  - Een aardappelmesje
  - Een lijmborstel
  - Een els
  - Een puntenpasser
- Bordschaar en/of ploeg
- Slagpers
- Riltoestel
- Staande pers
- Passe-partout snijder
- Verguldpers
- Kneepers
- Colom boormachine
- Naaibank
- Liggende pers
- IJzerzaag
- Winkelhaak
- Rondblok of –stok
- Voorsteekbak
- Ribbentang

- Ponstoestel
- Diktemeter
- Verguldrol
- Materieel voor het sprenkelen: raam, borstel
- Dunne inox platen
- Etiketten machientjes (4 à 5 stuks) en etiketten grondstof
- Grote en kleine balancier
- Verschillende soorten bronzen en loden letters
- Letters voor de kleine balancier
- Verschillende breedtes van filetten van 2 tot 12 mm
- Verschillende soorten paletten en rouletten
- Zethaken voor verschillende lettergroottes
- Universele zethaken
- Fleurons allerlei motieven
- Verguldpersen
- Vuren om paletten, fillets, fleurons op te warmen
- Kantellatten in hout
- Clichés en kleeletters van de grote balancier

5 Evaluatie van de cursisten

5.1 Evaluatie in het volwassenenonderwijs

In de laatste decennia heeft zich een nieuwe ontwikkeling voorgedaan in het denken over evaluatie. Evaluatie wordt niet meer als een afzonderlijke activiteit beschouwd die louter gericht is op de beoordeling van de cursist, maar wordt nu vooral als een inherent deel van het onderwijsproces benaderd. Didactische evaluatie geeft informatie aan de cursisten en leraren over het succes van het doorlopen leerproces en biedt zodoende de kans om het rendement van cursisten en leraren te optimaliseren.

5.2 Doel van evaluatie

- In de eerste plaats worden de sterke en de zwakke punten van de cursist opgespoord (diagnose). Indien nodig kan remediëring en bijkomende begeleiding voorzien worden. De cursist wordt door de evaluatie gestimuleerd om over zijn eigen leerproces te reflecteren.
- Een evaluatie verschaft ook duidelijkheid over wat van de cursist verwacht wordt en in welke mate hij al dan niet aan de vooropgestelde criteria voldoet. In overleg met de cursist kunnen de evaluatiegegevens gebruikt worden om beslissingen te nemen over het verdere traject. Het valt aan te bevelen om de evaluatiecriteria vooraf duidelijk aan de cursisten mee te delen. Deze criteria worden ook best vooraf besproken in de vakgroep.
- Op basis van de evaluatiegegevens kan de leraar beslissen om het onderwijsleerproces al dan niet bij te sturen en om wijzigingen aan te brengen in zijn didactisch handelen.

5.3 Kwaliteit van de evaluatie

Een relevante evaluatie beantwoordt aan een aantal criteria. Validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en didactische relevantie zijn criteria die bijdragen tot de kwaliteit van de evaluatie.

Validiteit geeft aan in welke mate de evaluatiescores een maat zijn voor de beheersing van de beoogde doelstellingen. Betrouwbaarheid slaat op het feit of de scores technisch eerlijk, correct en juist zijn. Evaluatie is transparant indien de cursisten over alle nodige informatie beschikken, zowel voor een degelijke voorbereiding als voor de concrete uitvoering van de evaluatietaken (examen, toets, oefening, opdracht, ...), zodat de evaluatie aan hun verwachtingspatroon voldoet. De evaluatie is didactisch relevant als zij bijdraagt tot het leerproces.

6 Module: M BB G040 Commerciële boekbindtechnieken – 120 lestijden (80 TV/40 PV)

Administratieve code: 8042

6.1 Algemene doelstelling van de module

In de module Commerciële boekbindtechnieken leert de cursist correct omgaan met de verschillende materialen in de boekbinderij. Hij leert de meest voorkomende behandelingsmethoden zoals lumbecken, nieten en spiraleren. Hij leert dozen berekenen, snijden en afwerken. Bovendien wordt hij vertrouwd gemaakt met Japanse bindwijzen.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist deze technieken zelfstandig uitvoeren. Hij kan:

- de grondstoffen opnoemen waaruit papier en karton gemaakt worden
- de looprichting van papier en karton bepalen en het belang ervan inzien
- een bordschaar, een beitel, een papiermachine, een spiraalbindtoestel, een perforatietoestel en een nietmachine veilig en juist gebruiken.
- een hoek net, goed en verzorgd afwerken
- opgezette delen aanbrengen en uitvoeren
- grote en kleine oppervlakken verwerken
- het lumbecken definiëren en uitvoeren
- de voorbereidende bewerkingen voor het inbinden van losse bladen uitvoeren
- een rechte rug uitvoeren
- een eenvoudige omslag samenstellen
- een karton rillen en ritsen
- een doos maken en bekleden
- een japanse binding maken
- een boekblok snijden en lijmen
- verwoorden waarom, hoe en in welke volgorde de verschillende handelingen uitgevoerd worden

6.2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

6.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
KAFT			
Het doel van een bordschaar kennen. Een bordschaar kunnen gebruiken en bij het snijden van verschillende materialen. De veiligheidsvoorschriften van een bordschaar kennen.		Bordschaar (kartonschaar)	Het vervaardigen van een kaft is een methode om vele basistechnieken aan te leren. Aandacht besteden aan de gebruiks- en veiligheidsvoorschriften. De cursisten moeten vertrouwd geraken met het gebruik van een bordschaar bij het snijden van grijsbord, papier, linnen enz., rekening houdend met de veiligheidsvoorschriften.
Een hoek net, technisch goed en verzorgd kunnen afwerken.	BC	Afwerken hoek	Door het demonstreren van technisch slecht afgewerkte hoeken komen tot positieve resultaten. Schematisch voorstellen op bord.
<i>De verschillende lijmsorten kennen en herkennen.</i> <i>Keuze kunnen maken tussen de verschillende lijmsorten.</i> <i>De verschillende lijmsorten veilig kunnen gebruiken.</i> <i>De eigenschappen en veiligheidsvoorschriften van de verschillende lijmsorten kennen.</i>		Lijmen – lijmsorten	Tonen van de verschillende lijmsorten. Tijdens het gebruik de verschillende eigenschappen toelichten.
Borden evenwijdig kunnen fixeren. Optreden van problemen kunnen voorkomen en eventueel kunnen oplossen.	BC BC	Evenwijdig fixeren	
<i>De verschillende papiersoorten kennen en herkennen.</i> <i>Weten wanneer men welke papiersoort moet gebruiken.</i> <i>De eigenschappen van de verschillende papiersoorten kennen.</i> <i>Het gebruik van iedere papiersoort kennen.</i> <i>Het begrip looprchting kennen.</i>		Papier	Cursisten laten ervaren dat papier uitzet door het te lijmen. Veel belang hechten aan de looprchting.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Een beitel oordeelkundig en veilig kunnen gebruiken.	BC	Beitel	Het gebruik van een beitel demonstreren en inoefenen.
De looprichting kunnen definiëren. Op verschillende wijze de looprichting van papier kunnen bepalen. De looprichting van andere materialen, gebruikt in de boekbinderij kunnen bepalen. <i>Kunnen aangeven wat de eigenschappen zijn van de verschillende materialen – uitgaande van de looprichting – en wat hieruit voortvloeit, de positieve en negatieve gevolgen.</i> <i>De etikettering van een verpakking kunnen lezen.</i> <i>Een rond voorwerp kunnen bekleden – toepassing looprichting.</i> <i>De begrippen langlopend en breedlopend kennen.</i>		Looprichting van papier Langlopend – breedlopend	Tonen van materialen waarbij materiaal in de verkeerde looprichting werd gebruikt. Rillen van oortje voor album. Perforeren van b.v. een kalender. Vouwen van katernen. Verpakking van papier. Versnijden van rollen papier in vellen.
		BUREELONDERLEGGER	
Weten hoe men te werk gaat bij het aanbrengen van opgezette delen (hoeken en stroken). Het eveneens kunnen uitvoeren.		Aanbrengen van hoeken en stroken	Het vervaardigen van een bureelonderlegger is een methode om basistechnieken te herhalen en nieuwe aan te leren.
Grote en kleine oppervlakken kunnen verwerken.	BC	Verwerken van grote en kleine papieroppervlakken	De cursisten laten ervaren dat grote oppervlakken anders verwerkt worden en anders reageren dan kleine oppervlakken.
		GARENLOZE BINDTECHNIEKEN	
Het openwaaien van een boekblok kunnen toepassen.	BC	Openwaaien van een boekblok	Inbinden van cursussen.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De term lumbecken kunnen definiëren. Het lumbecken kunnen uitvoeren. Het verschil kennen tussen industrieel en manueel lumbecken. Weten hoe men te werk gaat bij het herinbinden van pockets. Het herinbinden kunnen uitvoeren.	BC	Lumbecken Herinbinden van pockets	Bibliotheekbanden.
Weten wat de voorbereidende bewerkingen zijn voor het inbinden van losse bladen met harde kaft en dit kunnen uitvoeren. De afmetingen van een rechte rug kunnen bepalen. Een rechte rug kunnen uitvoeren. Een eenvoudige omslag kunnen samenstellen. Weten hoe men te werk gaat bij het lumbecken op touwen. Lumbecken op touwen kunnen uitvoeren.	BC BC BC BC	Inbinden van losse bladen met harde kaft	Inbinden van boeken.
Het belang van een oortje kunnen omschrijven. Weten hoe men een oortje moet vormen. Het vormen van een oortje kunnen uitvoeren.	BC	Oortje	De volgende basistechnieken kan men aanleren door het maken van een fotoalbum.
Een kaart kunnen rillen.	BC	Het rillen van een kaart	Het begrip "rillen" verduidelijken.
Weten waarom opvulbladen aangebracht worden voor het snijden. Opvulbladen kunnen aanbrengen.	BC	Gebruik van opvulvellen	
		ANDERE BINDTECHNIEKEN	
De andere bindwijzen voor losse bladen kennen en kunnen uitvoeren. <i>Een nietmachine kunnen gebruiken rekeninghoudend met de veiligheidsvoorschriften.</i>	BC	Nieten Spiraliseren	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Weten hoe men te werk gaat met een "ibico" bindmachine. Een "ibico" bindmachine kunnen gebruiken.			
<i>De historische achtergrond van de Japanse banden kennen.</i>		Traditionele bindtechnieken	De evolutie in het ontstaan van de FUKURO-TOJlbinding: Satsu, Maki, Kansubon, Orikon, Sempūyō. Detchō, Kochōsō, Yamato-toji, Fukuro-toji.
De meest gebruikte vorm van de Japanse bindwijze kennen.		Fukuro-toji = de 4 – hole binding, de zakbinding	Het vervaardigen van een fukuro-toji is een methode om basistechnieken aan te leren.
Een fukuro-toji binding kunnen samenstellen. Inzien dat bij het bepalen van de afmetingen van het papier, men er rekening moet met houden, dat voor het naaien van het boek nog een minimum zal afgesneden worden aan kop-, staart- en rugzijde van het boekblok.		Samenstellen katernen tot boekblok	Tonen van beschikbare Japanse papieren in de handel.
De volgorde van het lijmen en snijden van het boekblok kennen en kunnen uitvoeren.	BC	Snijden boekblok	Veel aandacht besteden aan de gebruiks- en veiligheidsvoorschriften bij het gebruik van de elektrische snijmachine.
De hoeken van een fukuro-toji binding kunnen verstevigen.	BC	Verstevigen hoeken	
Weten hoe men tewerk gaat voor het maken van naaigaten en het kunnen uitvoeren. Inzien dat de naaigaten en de versteviging van de hoeken op één lijn liggen, parallel met de rug van het boekblok.		Naaigaten	Aandacht besteden aan de gebruiks- en veiligheidsvoorschriften bij het gebruik van de boormachine.
Inzien waarom de omslagbladen aangebracht worden na het maken van de naaigaten.		Omslagbladen	Doorprikken van de naaigaten in omslagbladen met een fijne naald.
Een fukuro-toji binding kunnen naaien.	BC	Naaien	
<i>De varianten op de fukuro-toji binding kennen en kunnen uitvoeren.</i>		Varianten: <ul style="list-style-type: none"> • tortoise Shell-binding • hempleaf-binding 	Tortoise shell-binding (schildpadschelp-binding). Hempleaf-binding (hennepbadbinding). Kangx-binding (nobeke binding).

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
		<ul style="list-style-type: none"> • kangx-binding Naaien: varianten	De cursisten er op wijzen dat de lengte van de draad afhankelijk is van de naaiwijze.
		VERVAARDIGEN VAN LUXEDOZEN	
De basisprincipes van een doos kennen.		Basisprincipes bij het vervaardigen van luxedozen	Het vervaardigen van een luxedoos met deksel is een methode om basistechnieken aan te leren.
De verschillende te snijden delen karton kunnen berekenen voor een doos met deksel. Het verschil weten tussen de diepte en de hoogte van een doos. Weten hoe men op een oordeelkundige wijze een doos samenstelt. Weten hoe men te werk gaat bij het bekleden van een doos met stof.	BC	Berekenen van een doos; een binnendoos Opstellen van een snijpatroon en een lijmpatroon Bekleden van een doos met stof	Doen inzien en uitleggen wat het belang is om elke te snijden maat maar één maal in te stellen op de bordschaar. Doen inzien en uitleggen dat de opgegeven maat steeds de diepte is. Belang hechten aan de veiligheidsvoorschriften van de bordschaar.
Weten hoe men te werk gaat bij het vormen van een scharnier voor een doos met deksel. Weten hoe men te werk gaat voor het capitonneren van een deksel. Weten hoe men te werk gaat bij het bekleden van opstaande wanden. De opeenvolgende handelingen bij het maken van een doos met deksel kennen en kunnen uitvoeren.	BC	Bewerkingsvolgorde: vormen van een scharnier Capitonneren Bekleden van opstaande wanden	
<i>Weten hoe men de berekening maakt voor de verschillende delen te snijden karton bij het vervaardigen van een doos met laden en het kunnen uitvoeren.</i>		Berekening van laden en buitendoos	Het vervaardigen van een doos met laden is een methode om basistechnieken te herhalen en aan te leren. Belang hechten aan de gebruiks- en veiligheidsvoorschriften van de smalsnijder op de bordschaar.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
<i>De berekening kunnen maken voor het plaatsen van de geleiders.</i> <i>Geleiders kunnen plaatsen.</i>		Geleiders	
<i>Weten hoe men te werk gaat voor het bekleden van laden.</i> <i>De opeenvolgende handelingen bij het maken van een doos met laden kennen en kunnen uitvoeren.</i>		Bekleden van laden	

7 Module: M BB G041 Eenvoudige boekbindtechnieken – 200 lestijden (135 TV/65 PV)

Administratieve code: 8043

7.1 Algemene doelstelling van de module

In de module Eenvoudige boekbindtechnieken worden de technieken van het boekbinden aangeleerd.

De cursist leert een ingekast boek en een particuliere band maken.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist:

- De verschillende delen van een boek op een juiste wijze benoemen;
- Een katern vormen;
- Een boek losmaken;
- Een katern reinigen en herstellen;
- Collationeren en pagineren;
- Een rug indelen en inzagen;
- Een katern kunnen driegen;
- Voorsteken katernen volgens diverse werkwijzen;
- Op diverse wijzen met verschillende materialen naaien;
- Een rug afkloppen en aanspannen;
- De touwen uitvlassen;
- Een schutblad kiezen, maken en aanbrengen;
- Een rug uitvlassen;
- Een schutblad kiezen, maken en aanbrengen;
- Een cambreerblad en/of oor aanbrengen;
- Een rug endosseren;
- Een boekblok op een veilige manier snijden;
- Een boekblok rondeten;
- Platten berekenen, snijden en aanbrengen;

- Een leeslint in kapitaalbanden oordeelkundig aanbrengen;
- Op diverse wijzen een valse rug aanbrengen;
- Een band op verschillende wijzen bekleden en afwerken;
- Een eenvoudige decoratietechniek toepassen;
- Een gebrocheerd boek zelfstandig inbinden en afwerken;
- Een ingekast boek zelfstandig inbinden en afwerken;
- Een particuliere band zelfstandig inbinden en afwerken;
- De originele uitgeversband monteren;
- Een boekblok haaks in de pers zetten;
- Het verschil tussen een ingekast boek en een particulier band aantonen;
- Verwoorden waarom, hoe en in welke volgorde de verschillende handelingen uitgevoerd worden.

7.2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

De cursist dient de competenties te bezitten van de module Commerciële boekbindtechnieken.

7.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Weten hoe een katern tot stand komt. De opeenvolgende vouwen van een vel papier kennen en kunnen uitvoeren. Weten hoeveel bladzijden met elk formaat overeenkomt. De term katern kunnen definiëren. Het verschil tussen een kruisvouw en een parallelvouw kunnen onderschrijven. Varianten op de basis vouwwijzen kunnen opnoemen naar	BC	Katern	Als voorbereidende oefening op het inbinden van boeken wordt de structuur (het ontstaan) van een katern en het vormen van een boekblok (van het indelen en inzagen van de rug tot en met het naaien van het boekblok) bij middel van proefdrukken ingeoefend. Aan de hand van proefdrukken het vouwen katernen demonstreren. De begrippen plano, folio, kwarto en octavo verduidelijken.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
model.			
Indelen van de rug van een boek voor het inzagen kennen en kunnen uitvoeren.	BC	Indelen van een rug	
Weten hoe men een rug inzaagt en waarom. De gevolgen van het niet oordeelkundig inzagen kennen. Het inzagen van een rug kunnen uitvoeren.	BC	Inzagen van een rug van een boek	
De naaibank kunnen opstellen.	BC	Opstellen naaibank	Demonstreren hoe men te werk gaat bij het opstellen van een naaibank.
Weten hoe men te werk gaat voor het naaien van een boek. De verschillende knopen tijdens het naaien kunnen uitvoeren. Weten wanneer welke knoop moet gebruikt worden. De term "strikband" kunnen definiëren. Weten hoe men te werk gaat voor het inzetten van een nieuwe draad.	BC	Het doorlopend naaien op een naaibank	
		BROCHEREN	
Het begrip gebrocheerd boek kunnen definiëren. Het verschil tussen een brochure en een gebrocheerd boek kunnen omschrijven. De begrippen vergaren, collationeren, collationeerblokje, signatuur, snijden en snoeien kunnen omschrijven, definiëren.		Algemeen	
Indelen van de rug van een brochure en een gebrocheerd boek kennen en kunnen uitvoeren.	BC	Indelen van een rug	
Weten hoe men een rug voorsteekt en waarom.		Voorsteken van een rug van een brochure	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Weten hoe men een rug inzaagt en waarom.	BC	Inzagen van een rug van een gebrocheerd boek	
Weten hoe men te werk gaat voor het naaien van een brochure/een gebrocheerd boek. De verschillende knopen tijdens het naaien kunnen uitvoeren. Het verschil kennen en kunnen omschrijven tussen een cahorsteek en een brocheersteek.	BC	Naaïen van een brochure/een gebrocheerd boek	
Het begrip endosseren kunnen definiëren. Het endosseren kunnen uitvoeren. Weten met welke lijm men het boekblok zal endosseren.	BC	Endosseren van een rug	Het begrip "endosseren" verduidelijken. De cursisten erop wijzen dat indien deze binding een voorlopige binding is de gebruikte lijm omkeerbaar moet zijn.
Een boekblok machinaal kunnen snijden op een veilige manier. Het begrip "gelijk af" kunnen definiëren.	BC	Snijden van een boekblok	De gebruiks- en veiligheidsvoorschriften voldoende benadrukken.
Het begrip omslag bij een gebrocheerd boek kunnen definiëren. De verschillende mogelijkheden van een omslag kennen en kunnen omschrijven. Een omslag voor een gebrocheerd boek kunnen vervaardigen.	BC	Vervaardigen van een omslag	
Op een oordeelkundige wijze rillen en kunnen aanbrengen.	BC	Het rillen	
De technische handelingen bij het aansmeren en inhangen van een boekblok in de omslag kunnen uitvoeren.	BC	Het aansmeren en inhangen van het boekblok in de omslag	
Een gebrocheerd boek en een brochure zelfstandig kunnen uitvoeren.	BC		
		INGEKAST BOEK	
Weten hoe men een boek deskundig losmaakt.		Bewerkingsvolgorde bij het losmaken van een boek	Eens de basishandelingen bij de proefexemplaren voldoende gekend zijn kan men nu starten met

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Het losmaken van een boek kunnen uitvoeren.	BC		het vervaardigen van reële boeken (minimum 3).
Weten hoe men te werk gaat bij het reinigen van een katern en het kunnen uitvoeren. De verschillende herstelmethodes kunnen benoemen en toepassen. Weten waarom men bij het herstellen van de katernen steeds de rug zo dun mogelijk moet houden. Weten waarom de eerste en laatste katern sterk moeten zijn en bijgevolg zorgvuldig hersteld moeten worden. Zelf kunnen oordelen welke herstelmethode voor welke katern zal moet worden.	BC	Reinigen van een katern	Eerste katern en laatste katern. Tussenliggende katernen. Berekenen van de draaddikte. Beweeglijkheid, spanning.
Weten hoe men te werk gaat voor het aanbrengen van een titelblad en waarom. Een titelblad kunnen aanbrengen.	BC	Aanbrengen titelblad	
Weten wat een beschermblad is. Weten hoe men te werk gaat bij het aanbrengen van een beschermblad. Een beschermblad kunnen aanbrengen.	BC	Beschermblad	
Het begrip "collationeren" kunnen omschrijven.		Collationeren	Het begrip collationeren verduidelijken.
Een boekblok oordeelkundig kunnen inzagen en naaien.	BC	Inzagen boekblok	
Het doel kennen van het afkloppen van de rug en het aanspannen van de touwen. Het afkloppen van de rug en het aanspannen van de touwen kunnen uitvoeren.	BC	Afkloppen en aanspannen van de rug	
Het begrip "flochen" kunnen omschrijven. De verschillende werkmethodes bij het flochen van de touwen kunnen uitvoeren.	BC	Het flochen	Het begrip flochen verduidelijken.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De voor- en nadelen bij de verschillende werkmethodes kunnen omschrijven.			
Het doel van het schutblad kunnen omschrijven. Het verschil tussen een bescherm- en schutblad kunnen omschrijven. Een schutblad kunnen aanbrengen.	BC	Schutblad	
Het begrip endosseren kunnen definiëren. Het endosseren kunnen uitvoeren. Het belang van het haaks drogen kunnen inzien. Weten wat de gevolgen zijn bij het niet haaks drogen.	BC	Endosseren van een rug	Het begrip "endosseren" verduidelijken.
Een boekblok machinaal kunnen snijden op een veilige manier.	BC	Snijden van een boekblok	Heel veel aandacht besteden aan de gebruiks- en veiligheidsvoorschriften.
Weten hoe men te werk gaat bij het ronden van een hoekblok. Het ronden van een hoekblok kunnen uitvoeren.	BC	Ronden boekblok	
Alle maten voor de grondstoffen nodig voor het vervaardigen van een omslag (halve band) kunnen berekenen. Een omslag (halve band) kunnen samenstellen.	BC BC	Omslag halve band	
<i>Weten hoe men, vertrekkende van een halve band, door het aanleggen van strookjes komt tot een volle band.</i> Het gebruik van een smalsnijder op een bordschaar kennen en kunnen toepassen. Het doel van het voorlopig inkasten kunnen verwoorden.	BC	Afwerken omslag halve band: compositie van lijnen en/of vlakken	Aandacht besteden aan de gebruiks- en veiligheidsvoorschriften van een smalsnijder op de bordschaar.
Een leeslint en kapitaalbanden oordeelkundig kunnen aanbrengen. Het doel van een leeslint en kapitaalband kunnen	BC	Leeslint en kapitaalband	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
omschrijven.			
Weten hoe men te werk gaat bij het definitief inkasten. Het inkasten kunnen uitvoeren.	BC	Het inkasten	
Weten hoe men te werk gaat voor het vervaardigen van een volle band. Het vervaardigen van een volle band kunnen uitvoeren.	BC	Omslag volle band	
Weten hoe men te werk gaat bij het vervaardigen van een omslag met fantasie. Weten hoe men te werk gaat bij het vervaardigen van een omslag met inlegwerk, goud en/of reliëf. Weten welke materialen geschikt zijn voor inlegwerk, reliëf, goud. Een omslag met inlegwerk, goud en/of met reliëf kunnen maken.	BC	Omslag met fantasie	Er wordt de cursisten ten zeerste aangeraden om van elke afwerkingstechniek een mal te maken.
Een ingekast boek zelfstandig kunnen inbinden.	BC		
		PARTICULIERE BAND	
Het verschil tussen een ingekast boek en een particuliere band kennen.		Algemeenheden	
De voordelen van Japans papier kennen bij het herstellen van katernen.		Herstellen met Japans papier	Alle voordelen bij het gebruik van Japans papier als middel om herstellingen uit te voeren worden hier duidelijk gemaakt in tegenstelling tot de basismethodes. Het is tevens een stap dichterbij naar de papierrestauratie toe (het aanpakken van grotere beschadigingen).
Weten wanneer een boek genaaid wordt op linten. Het verschil tussen een boek genaaid op linten en touwen kunnen omschrijven.		Het naaien op liint	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De verschillende werkwijzen voor het voorsteken van katernen kennen.		Voorsteken van katernen	Alle voordelen bij het gebruik van een voorsteekbak toelichten in tegenstelling tot het gebruik van de voorsteekmal of grijsbord.
Een naaibank voor het naaien op linten kunnen opstellen.	BC	Opstellen naaibank	De cursisten er steeds op wijzen dat de linten loodrecht tegenover de naaibank (gebruik winkelhaak) en op de juiste plaats (overeenkomstig voorsteekmal) geplaatst moeten worden.
De technische handelingen bij het naaien op linten kunnen uitvoeren.	BC	Het naaien op lint	
Weten hoe men te werk gaat bij het naaien uit de hand en het kunnen uitvoeren.	BC	Het naaien uit de hand	De cursist er, met grote nadruk, op wijzen dat het naaien uit de hand toch een aantal nadelen heeft in verhouding tot het naaien op de naaibank.
Weten wanneer een boek afwisselend genaaid moet worden. Weten hoe men te werk gaat bij het afwisselend naaien en het kunnen uitvoeren.	BC	Het afwisselend naaien	
De term “cambreren” kunnen omschrijven. Weten waar en hoe een cambreerblad moet aangebracht worden en het kunnen uitvoeren.		Cambreerblad	Het begrip “cambreren” verduidelijken.
Weten hoe men te werk gaat bij het aanbrengen van borden en het kunnen uitvoeren.	BC	Aanbrengen borden	De nadruk leggen op het inlijmen van borden.
Weten hoe men te werk gaat bij het aanbrengen van de valse rug en het kunnen uitvoeren.	BC	Valse rug	
Weten wanneer een holle of Engelse rug gebruikt moet worden. Het belang van een holle of Engelse rug kennen. Een holle of Engelse rug kunnen vormen en aanbrengen.	BC	Holle rug	Bespreken van het gebruik van de holle rug naast de traditionele valse rug.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De voorbereidende handelingen voor het bekleden kennen en kunnen uitvoeren. Weten wat het belang is bij het snijden der kappen. Weten hoe men te werk gaat bij het snijden der kappen en het kunnen uitvoeren.	BC BC	Vorbereidende handelingen voor het bekleden	De cursisten erop wijzen een laatste nazicht te doen alvorens men met het bekleden start (kappen, insnijden cambreerblad en/of holle rug.
Weten hoe men te werk gaat voor het bekleden van een halve band. Het bekleden van een halve band kunnen uitvoeren. Weten hoe men te werk gaat voor vormen van een "coiffe". Een coiffe kunnen uitvoeren.	 BC BC	Halve band Kapje (= coiffe)	Demonstreren van een kapje (coiffe) als voorbereidende op de Franse band.
Weten hoe men te werk gaat bij het vormen en afwerken van verdoken hoeken. Verdoken hoeken kunnen vormen en afwerken.	 BC	Verdoken hoeken	Het bespreken van de voor- en nadelen bij het afwerken van een boekband met verdoken hoeken.
Weten hoe men te werk gaat bij het afwerken van de binnenzijde van de borden van een particuliere band. Het afwerken van de binnenzijde van de borden van een particuliere band kunnen uitvoeren.	BC BC	Afwerken van de binnenzijde van de borden	
Weten hoe men te werk gaat voor het bekleden van een volle band. Een volle band kunnen bekleden.	 BC	Volle band	Er wordt aan de cursisten meegedeeld dat een afwerkingstechniek die men niet heeft kunnen toepassen bij de eerste bindwijze, deze nu kan, mag toegepast worden.
Weten hoe men te werk gaat bij het plaatsen en afwerken van valse ribben. Weten hoe men te werk gaat bij het afwerken van een halve band met valse ribben. Weten welke materialen geschikt zijn voor het bekleden van een boek met valse ribben. Een halve band met valse ribben kunnen plaatsen en	 BC	Halve band met valse ribben	De cursisten erop wijzen dat bij een boek met valse ribben er op het ogenblik van het snijden van de valse rug er twee valse ruggen gesneden moeten worden.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
afwerken.			
<i>Weten hoe men te werk gaat bij het decoreren met koude keramiek.</i> <i>Een decoratie met koude keramiek kunnen aanbrengen.</i>		Koude keramiek	Er wordt de cursisten aangeraden om van deze afwerkingstechniek een mal te maken.
Een particuliere band zelfstandig kunnen afwerken.	BC		
		DRIEGEN	
Weten hoe men van losse bladen katernen kan vormen.		Algemeen	De cursisten erop wijzen dat driegen enkel mogelijk is, indien er voldoende rugwit aanwezig is.
De voorbereidende handelingen voor het driegen van katernen kennen en kunnen uitvoeren. Weten hoe men rugpunten kan aanbrengen.	BC	Indeling van een rug	De cursisten erop wijzen dat bij het naaien op touw, het boekblok vooraf ingezaagd moet worden.
Een boormachine oordeelkundig en veilig kunnen gebruiken.	BC	De Colon-boormachine	Het gebruik van een Colon- boormachine demonstreren en inoefenen.
Weten hoe men te werk gaat bij het driegen van katernen voor het naaien op touw/lint.		Het driegen = het naaien van katernen	

8 Module: M BB G043 Bradel – 240 lestijden (160 TV/80 PV)

Administratieve code: 8045

8.1 Algemene doelstelling van de module

De bradel is een artistieke binding ontworpen door Alexis René Bradel.

In deze module worden de halve en de volle band bradel en de éénkaternbinding aangeleerd.

De cursist leert omgaan met deze bindwijzen, die eveneens gebruikt worden voor het inbinden van luxe boekbanden en waardevolle boeken.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist:

- verwoorden welke boeken geschikt zijn voor de “bradel”
- de voorbereidende bewerkingen van een bradel in de juiste volgorde uitvoeren
- de voorbereidende bewerkingen voor het naaien uitvoeren
- een bradel naaien
- schutbladen aanbrengen
- de voorbereidende bewerkingen voor het kneepslaan uitvoeren
- het kneepslaan uitvoeren
- Een boekblok machinaal snijden
- de kopsnede afwerken
- een kapitaalband maken en aanbrengen
- de rug afwerken, versterken en aanbrengen
- de voorbereidende bewerkingen voor het aanbrengen van de valse rug uitvoeren
- de valse rug snijden, uitdunnen en aanbrengen op verschillende wijzen
- de borden snijden en aanbrengen op verschillende wijzen
- de halve en de volle band bekleden op verschillende wijzen
- de éénkaternbinding voorbereiden
- een katern met tegenkatern naaien
- rugstroken verlijmen en afsnijden

- schutbladen en oortjes maken en monteren bij een éénkaternbinding met tegenkatern
- een tegenkatern bewerken om een kneep te maken
- borden voor een éénkaternbinding voorbereiden, aanbrengen, bekleden en afwerken
- verwoorden waarom, hoe en in welke volgorde de verschillende handelingen uitgevoerd worden.

8.2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

De cursist dient de basiscompetenties te bezitten van de module Eenvoudige boekbindtechnieken.

8.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Weten dat dit ook een artistieke bindwijze is die zijn naam kreeg van de ontwerper, Alexis René Bradel. Inzien dat deze bindwijze enkel toegepast wordt bij waardevolle boeken. Inzien dat grote nauwkeurigheid vereist is om tot een bevredigend eindresultaat te komen. Het verschil tussen een bradel en een Franse band duidelijk kunnen formuleren (na afloop).		De Bradel	Bij de bradel de opeenvolgende bewerkingen aantonen aan de hand van dummies. Aan de hand van modellen demonstreren hoe een bradel er afgewerkt uit ziet.
De voorbereidende bewerkingen in de juiste volgorde kennen en kunnen uitvoeren. Weten welke de mogelijke combinaties zijn van beschermbladen. Eén beschermblad kunnen maken. Weten waarom elk blad papier dat men met omslag vastkleeft aan een katern beperkt blijft tot 2 mm. Het kunnen kleven van de omslag. Inzien wat het belang is van een volledig nazicht van het	BC BC BC	Voorbereidende bewerkingen	Voortonen hoe de opeenvolgende bewerkingen van een bradel in elkaar zitten.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
boek.			
Weten waarom rond de eerste en laatste katern een wit registerpapier bevestigd wordt.			
De verschillende mogelijkheden voor het naaien van een bradel kennen (touw – lint – ramie). Weten hoe men de draaddikte bepaalt voor het naaien van een bradel. Weten hoe men de rug indeelt voor het inzagen of voorsteken van de katernen. De voorbereidende bewerkingen voor het naaien kunnen uitvoeren.	BC	De voorbereidende bewerkingen voor het naaien	Tonen hoe men de draaddikte kan berekenen.
Een bradel kunnen naaien.	BC	Naaien	
Inzien waarom de schutbladen aangebracht worden na het naaien en voor het kneepslaan. De voorbereidende bewerkingen voor het kneepslaan kennen en kunnen toepassen. Inzien waarom de voorsnede gesneden wordt voor het kneepslaan indien het boek niet geëbarbeerd is.	BC	Vorbereidende bewerkingen voor het kneepslaan	Demonstreren van het snijden van de voorsnede en het belang ervan uitleggen.
Weten hoe men tewerkgaat voor het kneepslaan. Het kneepslaan kunnen uitvoeren.	BC	Kneepslaan	
Weten hoe men het boekblok machinaal kan snijden. Een boekblok machinaal kunnen snijden.	BC	Snijden van het boekblok.	Tijdens het snijden demonstreren dat men de kneep moet beschermen.
Weten wat het belang is van een afgewerkte kopsnede. Weten wat het belang is van schuurplankjes bij het afwerken van de kopsnede. Weten hoe men te werk gaat bij het fixeren van het boek met schuurplankjes in de liggende pers. Weten dat men de kopsnede kan ploegen, schrapen en/of		Afwerken van de kopsnede Liggende pers	Aandacht besteden aan de gebruiks- en veiligheidsvoorschriften. De begrippen, ploegen, schrapen en schuren verduidelijken.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
schuren.	BC		
<i>Weten hoe men te werk gaat met een ploeg.</i>		Ploeg	Aandacht besteden aan gebruiks- en veiligheidsvoorschriften.
<i>Weten hoe men te werk gaat met een schraapstaal.</i> <i>Weten hoe men een schraapstaal moet zetten.</i>		Schraapstaal	Aandacht besteden aan gebruiks- en veiligheidsvoorschriften.
Weten hoe men te werk gaat bij het schuren van de kopsnede en het kunnen uitvoeren. Inzien dat men bij het schuren van de kopsnede schuurpapier gebruikt van verschillende korrel. Weten waarom de laatste fase bij het schuren van de kopsnede gebeurd met polierschuurpapier.		Schuurpapier	Tijdens het maken van de kopsnede de verschillende soorten schuurpapier bespreken.
Weten dat men de kopsnede kan afwerken op verschillende wijzen. Weten hoe men te werk gaat bij het boenen van de kopsnede en het kunnen uitvoeren. Weten hoe men te werk gaat bij het kleuren en sprenkelen van de kopsnede en het kunnen uitvoeren. Weten waarom bij het kleuren of sprenkelen van de kopsnede men deze moet aanlijmen met gluten of bloempap alvorens deze te versieren en het kunnen uitvoeren. Weten waarom het noodzakelijk is de gekleurde of gesprenkelde kopsnede te boenen. Weten waarom men eerst moet sprenkelen op een proefblad alvorens de kopsnede van het boek te bewerken.	BC BC BC	Afwerken van de kopsnede Boenen Kleuren Sprenkelen Ivoorsnede Kleurpotloden Gekleurde en/of gesprenkelde kopsnede	Demonstreren van de verschillende afwerkingen van de sneden. Tijdens het voortonen de verschillende voor- en nadelen bespreken.
De opeenvolgende bewerkingen voor het afwerken van de kopsnede kennen en kunnen uitvoeren. Weten wat de oplosmiddelen zijn voor grafiet. Het gebruik van een agaatsteen kennen en kunnen	BC	Grafiet	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
gebruiken.	BC		
Het begrip besteekband kunnen verwoorden. De functie van een besteekband kunnen verwoorden. Het verschil tussen een kapitaalband en een besteekband kunnen verwoorden. Weten welke materialen men nodig heeft voor het besteken van een kapitaal. Weten dat de dikte van de kernen, de grootte van de oversteek van de borden bepaalt. Weten welke materialen gebruikt kunnen worden als kern bij een besteekband. Weten dat bij waardevolle boeken enkel zijde mag gebruikt worden.		De besteekband Kern Garen	Demonstreren van de verschillende soorten besteek- en kapitaalbanden. Het naaien van het kapitaal zal eerst ingevoerd worden op een proefboek, bv een oude telefoonboek.
Een éénvoudige kapitaal kunnen besteken: <ul style="list-style-type: none"> • één kern één kleur • één kern twee kleuren Weten wat het belang is van het aanlijmen met gluten of bloempap van het kapitaal.	BC	Besteken van een éénvoudige kapitaalband Aanlijmen kapitaalband	
Weten hoe men te werk gaat voor het maken van een kapitaalband in hetzelfde materiaal als de buitenbekleding en het kunnen uitvoeren ervan.	BC	Maken en aanbrengen van een kapitaalband	
Inzien waarom het gaasweefsel pas aangebracht wordt na de kapitaalbanden. Het afwerken en versterken van de rug kunnen uitvoeren.	BC	Afwerken en versteken van de rug	Voortonen hoe het gaasweefsel kan aangebracht worden.
Weten waarom na het effenen de rug bolvormig moet zijn. Inzien waarom het gebruikte papier op maat gebracht wordt op de rug.		Effenen van de rug	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Het effenen van een rug kunnen uitvoeren.	BC		
Inzien waarom touw/lint en gaasweefsel trapsgewijs gefixeerd worden. Weten waarom het registerpapier ingesneden moet worden voor het aanbrengen van de valse rug. De voorbereidende bewerkingen voor het aanbrengen van de valse rug kunnen uitvoeren.	BC	Vorbereidende bewerkingen voor het aanbrengen van de valse rug	Tonen hoe men moet insnijden voor het aanbrengen van de valse rug.
Weten waarom de valse rug ruim hoger genomen wordt dan het boekblok. Weten hoe men tewerkgaat voor het aanbrengen van een valse rug. Snijden en aanbrengen van de valse rug kunnen uitvoeren.	BC	Snijden en aanbrengen van de valse rug	Demonstreren hoe men de valse rug moet aanbrengen.
Weten hoe men tewerkgaat voor het nemen van de maten van de borden. Het snijden van de borden kunnen uitvoeren. Weten hoe men te werk gaat voor het aanbrengen van de borden en het kunnen uitvoeren. Weten wat de afstand is tussen de kneep en de borden. Weten hoe men het boek perst na het aanbrengen van de borden en het kunnen uitvoeren. Het waarom van deze handeling inzien.	BC BC BC	Snijden en aanbrengen van de borden	Uitleggen hoe men de juiste afstand van de kneep bepaalt.
Weten hoe men tewerk gaat voor het op maat brengen van de valse rug. Een valse rug kunnen snijden.	BC	Op hoogte brengen van de valse rug	Voortonen van het snijden van de valse rug.
Weten dat de borden aan de buitenzijde niet geschuurd worden en aan de binnenzijde enkel de oneffenheden van de verschillende lagen bijgewerkt worden met schuurpapier.		Schuren van de borden	Tonen hoe de afwerking van de kartons gebeurt.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Het eventueel schuren van de borden kunnen uitvoeren.	BC		
De grote delen van een vel leder kennen. Het verschil tussen geanilleerd en gepigmenteerd leder kunnen identificeren en kunnen vaststellen. De verschillende soorten leder kunnen herkennen. De specifieke kenmerken van elke ledersoort kunnen verwoorden.		Leder	Stalen van verschillende ledersoorten tonen. Met een loupe of kleine microscoop de haarinplanting bekijken van elke soort om de specifieke kenmerken te kunnen herkennen. Met de watertest kan men het verschil zien tussen geanilleerd of gepigmenteerd leder.
Het begrip schalmen kunnen verwoorden. Weten welke werktuigen kunnen gebruikt worden voor het schalmen. Weten hoe men de verschillende werktuigen moet hanteren. De voor- en nadelen van de verschillende werktuigen kunnen verwoorden. De verschillende stappen bij het schalmen van leder kennen en kunnen uitvoeren. Weten waarom de inslag ter hoogte van de rug dunner moet zijn dan ter hoogte van de borden. Weten waarom men de scharnierlijn van het leder overeenkomstig de rand van het voorbord extra moet dunnen en kunnen uitvoeren. Weten hoe men te werk gaat voor het schalmen van hoeken en het kunnen uitvoeren.	BC BC BC	Het schalmen van leder	
Weten hoe men te werk gaat voor het inlijmen van leder. Weten waarom onverdunde gluten gebruikt worden. Weten hoe men te werk gaat voor het bekleden van de halve band op verschillende wijzen. Het bekleden van een halve band kunnen uitvoeren.	BC	Bekleden van de halve band op verschillende wijzen	De voor- en nadelen bespreken van bradelplanken.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Het gebruik van bradelplanken kunnen toepassen tijdens het persen. Weten hoe men te werk gaat bij het bekleden van hoeken.	BC		
De verschillende mogelijkheden voor het afwerken van de buitenzijde kennen en kunnen uitvoeren.	BC	Afwerken van de buitenzijde	Aan de hand van modellen de verschillende afwerkingen bespreken en een ervan uitvoeren.
Weten hoe men te werk gaat voor het afwerken aan de binnenzijde.		Afwerken van de binnenzijde	
Weten hoe men te werk gaat voor het bekleden van de volle band. Het bekleden van een volle band kunnen uitvoeren. Het gebruik van bradelplanken kunnen toepassen tijdens het persen.	BC BC	Bekleden van de volle band	
Weten dat een éénkaternbinding een middel is om een brochure in te binden als luxeband.		Eénkaternbinding	Het vervaardigen van een éénkaternbinding is een middel om basistechnieken te herhalen en om nieuwe aan te leren.
Weten dat men voor de rugstroken papier nodig heeft die qua kleur en kwaliteit dezelfde zijn als de brochure. Weten hoe men te werk gaat voor het snijden van de rugstroken en het kunnen uitvoeren. Weten dat het aantal rugstroken moet overeen komen met de helft van de dikte van de brochure.	BC	Vorbereiden van de éénkaternbinding	
Een voorsteekmal voor het voorsteken van de brochure en de rugstroken kunnen maken. Het voorsteken van brochure en rugstroken kunnen uitvoeren.	BC BC	Voorsteken <ul style="list-style-type: none"> • Brochure • Rugstroken 	De hoogte van de mal delen door een even getal voor het bekomen van een oneven aantal voorsteken.
Weten hoe men te werk gaat voor het naaien van de brochure aan de rugstroken.	BC	Het naaien	Brocheersteek.
Weten hoe men te werk gaat voor het verlijmen en afsnijden van de rugstroken.		Verlijmen en afsnijden rugstroken	Het afsnijden van de rugstroken komt overeen met anderhalf maal de dikte van de brochure.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
<p>Weten dat men morsvellen moet aanbrengen</p> <ul style="list-style-type: none"> • enerzijds om de brochure te beschermen. • anderzijds om in een later stadia de borden te fixeren. <p>Inzien dat men voor de morsvellen hetzelfde papier qua kleur en kwaliteit neemt als het schutblad en weten waarom.</p> <p>Weten waar men de morsvellen fixeert en het kunnen uitvoeren.</p>	BC	Snijden en aanbrengen morsvellen	
<p>Weten dat men de morsvellen moet terugvouwen alvorens men de schutbladen fixeert en het kunnen uitvoeren.</p> <p>Weten waar men de schutbladen fixeert en het kunnen uitvoeren.</p>	BC BC	Aanbrengen schutbladen	
<p>Weten dat door het terugvouwen van de morsvellen over het schutblad men een kneep kan vormen en het kunnen uitvoeren.</p>	BC	Vormen van de kneep	
<p>Weten hoe men de kneep afwerkt.</p>		Afwerken van de kneep en modelleren van de rug	De holtes die ontstaan door de schutbladen + morsvellen haaks terug te vouwen worden aangevuld met touw.
<p>Weten dat een éénkaternbinding niet kan bestoken worden.</p> <p>Weten hoe men te werk gaat voor het maken van een lederen kapitaal + het kunnen uitvoeren.</p>	BC	Aanbrengen kapitaal	
<p>Weten hoe men te werk gaat voor het cacheren van de rug en het kunnen uitvoeren.</p>	BC	Cacheren van de rug	
<p>Weten dat bij een éénkaternbinding de vier zijden van de borden moeten afgeschuind worden en het kunnen uitvoeren.</p> <p>De borden kunnen aanbrengen.</p>	BC BC	Voorbereiden en aanbrengen borden	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Weten waarom de valse rug moet worden uitgedund en het kunnen uitvoeren.	BC	Valse rug	
Een éénkaternbinding kunnen bekleden.	BC	Bekleden éénkaternbinding	
Een éénkaternbinding kunnen afwerken. Weten dat deze éénkaternbinding als een conservatieband kan toegepast worden en waarom.	BC	Afwerken éénkaternbinding	
<i>Een boek met aangezette patten kunnen vervaardigen.</i>		Aangezette platten	Het vervaardigen van een boek met aangezette platten is een middel om basistechnieken te herhalen en om nieuwe aan te leren. Onder andere : <ul style="list-style-type: none"> • voorbereiden van een boekblok. • inbinden van boekblok met of zonder kneep. • afwerken van de kopsnede. • maken of besteken van het kapitaal. • schalmen van leder.
<i>Weten dat dit een bindwijze is die kan toegepast worden bij het om het even welke vorm van inbinden. Indien dat deze bindwijze de mogelijkheid biedt om de platten , los van het boekblok, op een creatieve wijze te bewerken.</i>			
<i>Weten wat het belang is, van het toevoegen van een enkel blad of oortje, voor het endosseren en versterken met gaasweefsel.</i>		Vorbereidende bewerkingen	
<i>Weten welke de afmetingen zijn van de valse rug bij de verschillende vormen van inbinden.</i>		Valse rug	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
<i>Weten dat bij het bekleden met leder, de zijden parallel met de hoogte van het boekblok, ook geschalmd moeten worden.</i> <i>Weten hoe men te werk gaat voor het bekleden van de halve band.</i> <i>Het bekleden van de halve band kunnen uitvoeren.</i>		Bekleden van de halve band	
<i>De verschillende mogelijkheden voor het afwerken van de platten kennen en kunnen uitvoeren.</i>		Bekleden van de platten	Aan de hand van modellen de verschillende afwerkingen bespreken en één ervan uitvoeren.
<i>Weten hoe men te werk gaat voor het aanbrengen van de platten en het kunnen uitvoeren.</i>		Aanbrengen van de platten	
<i>Weten hoe men te werk gaat voor het afwerken van de buitenzijde en het kunnen uitvoeren.</i>		Afwerken van de buitenzijde	
<i>Weten hoe men te werk gaat bij het afwerken van de binnenzijde en het kunnen uitvoeren.</i>		Afwerken van de binnenzijde	

9 Module: M BB G044 Kloosterband – 80 lestijden (55 TV/25 PV)

Administratieve code: 8046

9.1 Algemene doelstelling van de module

In de module Kloosterband worden oude bindtechnieken aangeleerd.

De cursist leert een boekband afwerken met ribben, waarbij de bekleding in contact komt met de rug.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist:

- de specifieke kenmerken van de kloosterband verwoorden
- een boek geschikt maken voor kloosterbinding rekening houdend met de voorgeschiedenis
- schutbladen maken en aanbrengen
- verschillende naaiwijzen uitvoeren
- valse katernen maken
- kneepslaan voorbereiden en uitvoeren
- een kapitaal besteken
- platten voorbereiden, maken en aanbrengen
- bekledingsmateriaal voorbereiden
- leder snijden en schalmen
- een kloosterband en/of Engelse band uitvoeren en bekleden
- verwoorden waarom, hoe en in welke volgorde de verschillende handelingen uitgevoerd worden.

9.2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

De cursist dient de competenties te bezitten van de module Eenvoudige boekbindtechnieken.

9.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De specifieke kenmerken van deze binding kunnen herkennen en verwoorden. Het verschil tussen een nerf en een rib kunnen verwoorden.		Kloosterband en/of Engelse bindwijze: algemeen	Kloosterband. Aan de hand van modellen het verschil aantonen.
Op een oordeelkundige manier een boek geschikt voor kloosterbinding kunnen voorbereiden. Weten dat het schutblad veert bij het openen van het boek. Verende schutbladen kunnen maken.	BC BC	Voorbereidende bewerkingen voor het naaien Schutbladen	Het begrip verend schutblad verduidelijken. Het vervaardigen van een verend schutblad.
Weten hoe men te werk gaat voor het naaien op enkele of dubbele ribben. Weten dat er verschillende naaiwijzen zijn en kunnen uitvoeren.	BC	Naaien	Voortonen van de verschillende naaiwijzen op een model.
Weten dat na het endoseren en versterken met gaasweefsel het leder direct gelijmd wordt op de rug van het boek. Kunnen endoseren en gaasweefsel aanbrengen.	BC	Rugafwerking	
Weten dat er twee kartons gebruikt worden volgens de hoogte van de kneep. Weten dat de touwen door het eerste karton geregen worden en het tweede karton erop gelijmd wordt. Het doorrijgen van de touwen en het aanbrengen van de kartons kunnen uitvoeren.	BC	Kartons	Demonstreren van het aanbrengen van de kartons.
De grote delen van een vel leder kennen. Het verschil tussen geanileerd en gepigmenteerd leder kunnen definiëren en kunnen vaststellen. De verschillende soorten leder kunnen herkennen. De specifieke kenmerken van elke ledersoort kunnen		Leder	Stalen van verschillende ledersoorten kennen. Met een loupe of kleine microscoop de haarinplanting bekijken van elke soort om de specifieke kenmerken te kunnen herkennen. Met de watertest kan men het verschil zien tussen

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
verwoorden.			geanileerd of gepigmenteerd leder.
Het begrip schalmen kunnen verwoorden. Weten welke werktuigen kunnen gebruikt worden voor het schalmen. Weten hoe men de verschillende werktuigen moet hanteren. De voor- en nadelen van de verschillende werktuigen kunnen verwoorden. De verschillende stappen bij het schalmen van lederband kennen en kunnen uitvoeren. Weten waarom de inslag ter hoogte van de rug dunner moeten zijn dan ter hoogte van de borden. Weten waarom men de scharnierlijn van het leder in overeenstemming met de rand van het voorbord extra moet dunnen en kunnen uitvoeren. Weten hoe men te werk kan gaan voor het schalmen van hoeken en het kunnen uitvoeren.	BC BC BC	Het schalmen van leder	
Weten hoe men te werk gaat voor het inlijmen van leder. Weten waarom onverdunde gluten gebruikt moet worden. Weten hoe men te werk gaat bij het bekleden van een klooster/Engelse band. Inzien waarom de verdunde scharnierlijn perfect moet overeenkomen met de rand van het bord. Weten hoe men een kapje vormt. Weten dat bij effen leder alle problemen van beschadiging en ongelijkmatig uitdunnen zichtbaar zijn.		Het bekleden van een kloosterband en/of Engelse band Een kapje	De cursisten vertrouwd maken met het gebruik van leder. Demonstreren van een kapje (de coiffe).
Weten hoe men te werk gaat bij het afwerken van de binnenzijde en het kunnen uitvoeren.	BC	Afwerken van de binnenzijde	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!),</i> sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Het bekleden van een kloosterband en/of Engelse band kunnen uitvoeren.	BC		

10 Module: M BB G045 Franse band – 240 lestijden (160 TV/80 PV)

Administratieve code: 8047

10.1 Algemene doelstelling van de module

Bij de Franse band lopen de touwen buiten over het voor- en achterplat, terwijl bij andere bindwijzen (vb. bradel) de opgenaaide linten langs de binnenkant van het plat vastgemaakt worden.

Naargelang het boek volledig met leder is overtrokken of enkel de rug met leder bedekt is, spreekt men van een volle Franse band en halve Franse band. In deze module worden beide aangeleerd.

De cursist leert omgaan met deze complexe bindwijze, die onder meer toegepast wordt voor waardevolle boeken zoals 'eerste uitgaven'.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist :

- verwoorden welke boeken geschikt zijn voor de Franse band
- de voorbereidende bewerkingen voor de Franse band in de juiste volgorde uitvoeren
- de voorbereidende bewerkingen voor het naaien van de Franse band uitvoeren
- een Franse band naaien
- kneepslaan voorbereiden en uitvoeren
- de snede afwerken
- kapitaal besteken
- borden voorbereiden en aanbrengen
- de borden en de rug effenen
- de valse rug maken en aanbrengen
- de valse ribben plaatsen, aanbrengen en afwerken
- een voorlopig foedraal maken
- rond een boekblok een beschermde enveloppe voor het bekleden maken
- bekledingsmateriaal voorbereiden
- leder snijden en schalmen
- een Franse band bekleden en een kapje vormen
- de band aan de buiten- en de binnenzijde afwerken

- kolven en satineren
- verwoorden waarom, hoe en in welke volgorde de verschillende handelingen uitgevoerd worden.

10.2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

De cursist dient de competenties te bezitten van de module Eenvoudige boekbindtechnieken.

10.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Inzien dat de Franse band een oude en zeer sterke bindwijze is en ook een van de moeilijkste bindingen is binnen het boekbinden. Indien dat deze bindwijze enkel toegepast wordt bij waardehalve boeken (vb. bij eerste uitgaven, genummerde exemplaren,...).	BC	Franse band	Bij de Franse band de opeenvolgende bewerkingen aantonen aan de hand van dummies.
De voorbereidende bewerkingen in de juiste volgorde kunnen benoemen en uitvoeren. De term “ebarberen” kunnen definiëren. Inzien waarom na het herstellen van de rug van de katernen, deze zo weinig mogelijk of geen opdikking mag vertonen. Weten dat bij luxebanden steeds vier beschermbladen worden toegevoegd. Het belang van de valse katern kunnen verwoorden. Inzien waarom men bij de keuze van het papier van de valse katern rekening moet houden met het blijvend schutblad.	BC	De voorbereidende bewerkingen	Demonstreren van het ebarberen. De opeenvolgende bewerkingen voortonen aan de hand van een model.
De term “collationeren” kunnen definiëren. Het gabarit kunnen gebruiken.	BC	Vorbereidende bewerkingen voor het naaien	Voortonen hoe men een gabarit kan gebruiken.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Weten hoe men de draaddikte bepaalt voor het maken van een Franse band. Inzien dat men bij het berekenen van de draaddikte rekening moet houden met de hardheid van het papier en de looprichting. Alle voorbereidende bewerkingen voor het naaien kunnen uitvoeren.	BC		
Inzien waarom men het best naait op een naaibank. Weten dat de valse katern maximaal genaaid wordt met een tweedraad. Inzien wat het belang is van de opdikking van de rug bij naaien van een Franse band. Weten waarom het niet noodzakelijk is om de boekrug na het naaien af te kloppen bij de Franse band. Het naaien kunnen uitvoeren.	BC	Het naaien	Aandacht voor het berekenen van de juiste draaddikte.
De voorbereidende bewerkingen voor het kneepslaan kunnen verwoorden en uitvoeren. De term “cambreren” kunnen definiëren. Weten wat het belang is van het cambreren van borden bij de Franse band. Weten waarom de touwen na het flochen niet afgesneden mogen worden. Weten hoe men de diepte van de kneep bepaald.	BC	Vorbereidende bewerkingen voor het kneepslaan	Aan de hand van een dummy tonen wet een kneep is.
Weten hoe men te werk gaat bij het kneepslaan en het kunnen uitvoeren.	BC	Het kneepslaan	Knepen van de rug van het boek.
De cursisten moeten de term “endosseren” kunnen definiëren. Weten wat het belang is van het aanwrijven van de borden	BC	Het endosseren van de rug	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
na het endosseren en het uitvoeren ervan.			
Weten wat het belang is van een afgewerkte kopsnede.		Afwerken van de kopsnede	
Weten wat het belang is van schuurplankjes bij het afwerken van de kopsnede.	BC	Liggende pers	Aandacht besteden aan de gebruiks- en veiligheidsvoorschriften.
Weten hoe men te werk gaat bij het fixeren van het boek met schuurplankjes in de liggende pers.	BC		De begrippen, ploegen, schrapen en schuren verduidelijken.
Weten dat men de kopsnede kan ploegen, schrapen en/of schuren.	BC		
<i>Weten hoe men te werk gaat met een ploeg.</i>		Ploeg	Aandacht besteden aan gebruiks- en veiligheidsvoorschriften.
<i>Weten hoe men te werk gaat met een schraapstaal.</i> <i>Weten hoe men een schraapstaal moet zetten.</i>		Schraapstaal	Aandacht besteden aan gebruiks- en veiligheidsvoorschriften.
Weten hoe men te werk gaat bij het schuren van de kopsnede en het kunnen uitvoeren. Inzien dat men de laatste fase bij het schuren van de kopsnede schuurpapier gebruikt van verschillende korrel. Weten waarom de laatste fase bij het schuren van de kopsnede gebeurt met polierschuurpapier.	BC	Schuurpapier	Tijdens het afwerken van de kopsnede de verschillende soorten schuurpapier bespreken.
Weten dat men de kopsnede kan afwerken op verschillende wijzen. Weten hoe men te werk gaat bij het boenen van de kopsnede en het kunnen uitvoeren.	BC	Boenen Kleuren Sprenkelen Ivoersnede Grafietsnede Goudensnede	Demonstreren van de verschillende afwerkingen van de snede. Tijdens het voortonen de verschillende voor- en nadelen bespreken.
Weten hoe men te werk gaat bij het kleuren en sprenkelen van de kopsnede en het kunnen uitvoeren.	BC	Gekleurde en/of gesprenkelde kopsnede	
Weten waarom bij het kleuren of sprenkelen van de	BC		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
kopsnede men deze moet aanlijnen met gluten of bloempap alvorens deze te versieren en het kunnen uitvoeren. Weten waarom het noodzakelijk is de gekleurde of gesprenkelde kopsnede te boenen. Weten waarom men eerst moet sprenkelen op een proefblad alvorens de kopsnede van het boek te bewerken. Het kunnen afwerken van een kopsnede.	BC		
De opeenvolgende bewerkingen voor het afwerken van de kopsnede kennen en kunnen uitvoeren. Weten wat de oplosmiddelen zijn voor grafiet. Het gebruik van een agaatsteen kennen en kunnen gebruiken.	BC BC	Grafiet	
Het begrip besteekband kunnen verwoorden. De functie van een besteekband kunnen verwoorden. Het verschil tussen een kapitaalband en een besteekband kunnen verwoorden.		De besteekband	Demonstreren van de verschillende soorten besteek- en kapitaalbanden.
De opeenvolgende bewerkingen voor het afwerken van de kopsnede kennen en kunnen uitvoeren. Weten wat het bindmiddel is voor de goudfolie. Het gebruik van een verguldbol kennen en kunnen gebruiken.	BC BC	Goudensnede	Demonstreren van de verschillende opééenvolgende bewerkingen van de snede. Tijdens het demonstreren veel belang hechten aan de nauwkeurigheid tijdens het werken beklemtonen (bv. stofvrij).
Weten welke materialen men nodig heeft voor het besteken van een kapitaal: <ul style="list-style-type: none"> • twee kernen en twee kleuren • twee kernen en meer dan twee kleuren Weten dat de dikte van de kernen, de grootte van de oversteek van de borden bepaalt.		Kern	Het naaien van het Frans en Engels kapitaal zal eerst ingeoeffend worden op een proefboek, bv. een oude telefoonboek.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Weten welke materialen gebruikt kunnen worden als kern bij een besteekband.			
Weten dat bij waardevolle boeken enkel zijde mag gebruikt worden.		Garen	
Een kapitaal kunnen opzetten. Weten waar en wanneer men het Frans en Engels kapitaal fixeert en het kunnen uitvoeren. Een kapitaal kunnen beëindigen.	BC BC BC		Het Engels kapitaal voortonen met dikke kernen en dikke draad.
Weten wat het belang is van het aanlijmen met gluten of bloempap van het kapitaal.		Aanlijmen kapitaalband	
Een besteekband kunnen naaien.	BC	Besteekband	
Het belang van borden aan een boek kunnen verwoorden. De voorbereidende bewerkingen voor het aanbrengen van de borden kennen en kunnen uitvoeren. Inzien waarom het gaasweefsel niet afgesneden wordt bij hele zware en/of grote boeken. Weten hoe men te werk gaat bij het aanbrengen van de borden, en het kunnen uitvoeren ervan. Inzien waarom het tweede elspunt naar de kop geprikt wordt. Weten waarom de borden pas op maat gebracht worden in de breedte na het aanbrengen van de borden.	BC BC	Aanbrengen van de borden	Demonstreren van het aanrijgen van de borden na het doorprikken met een els.
Weten wat het doel is van het effenen van borden en rug. Weten hoe men tewerk gaat bij het effenen van de borden. Weten hoe men tewerk gaat bij het op boord zetten van de borden. Het belang van het inpakken van het boekblok kunnen		Effenen van de borden en van de rug	Voortonen hoe men het boekblok kan inpakken om zo weinig mogelijk dikten te veroorzaken.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
verwoorden. Weten hoe men tewerkgaat bij het effenen van de rug. Het effenen van de borden en de rug kunnen uitvoeren.	BC		
De maten van de valse rug kennen. Het kunnen snijden van een valse rug. Weten hoe men te werk gaat bij het aanbrengen van de valse rug en een valse rug kunnen aanbrengen.	BC	Aanbrengen van de valse rug	
Weten dat bij de Franse band steeds vijf valse ribben geplaatst worden. Inzien waarom leder gebruikt wordt als valse rib. Weten waarom de lederen ribben geweekt worden in gluten. Weten waarom bij het aftekenen van de plaats van de valse ribben op de rug, men steeds begint aan de staart. Weten hoe men te werk gaat bij het plaatsen van de valse ribben. Valse ribben kunnen aanbrengen.	BC	Aanbrengen van de valse ribben	Demonstreren van het lijmen van de valse ribben.
Weten hoe men de valse ribben na het drogen afwerkt en het kunnen uitvoeren. Weten dat de borden geschuurd worden tot maximum de helft van de kartondikte. Het schuren van de borden kunnen uitvoeren. Weten wat het belang is van het snijden der kappen. Het afwerken van valse ribben en de borden kunnen uitvoeren.	BC BC BC	Afwerken van de valse ribben en de borden	Demonstreren hoe men bij het schuren de dikte kan controleren.
Weten wat het belang is van het voorlopige foedraal. Een voorlopig foedraal kunnen maken.	BC	Maken van een voorlopig foedraal	Tijdens het gebruik de voor- en nadelen van de voorlopige foedraal bespreken.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Weten waarom het voorlopig foedraal overeenkomstig de hoogte van het boek uitgeschuurd wordt. De maten van het voorlopig foedraal kennen. Weten dat bij het voorlopig foedraal 2 mm meer toegevoegd wordt aan de dikte van het boek en waarom.			
De grote delen van een vel leder kennen. Het verschil tussen geanilleerd en gepigmenteerd leder kunnen definiëren en kunnen vaststellen. De verschillende soorten leder kunnen herkennen. De specifieke kenmerken van elke ledersoort kunnen verwoorden.	BC BC BC BC	Leder	Stalen van verschillende ledersoorten tonen. Met een loupe of kleine microscoop de haarinplanting bekijken van elke soort om de specifieke kenmerken te kunnen herkennen. Met de watertest kan men het verschil zien tussen geanilleerd of gepigmenteerd leder.
Het begrip schalmen kunnen verwoorden. Weten welke werktuigen kunnen gebruikt worden voor het schalmen. Weten hoe men de verschillende werktuigen moet hanteren. De voor- en nadelen van de verschillende werktuigen kunnen verwoorden. De verschillende stappen bij het schalmen van leder kennen en kunnen uitvoeren. Weten waarom de inslag ter hoogte van de rug dunner moet zijn dan ter hoogte van de borden. Weten waarom men de scharnierlijn van het leder in overeenstemming met de rand van het voorbord extra moet dunnen en kunnen uitvoeren.	BC BC	Het schalmen van leder	
		HALVE BAND	
Deze techniek kunne uitvoeren. Weten hoe men te werk gaat voor het inlijmen van leder.	BC	Schalmen van leder: halve band met hoeken Bekleden van een Franse band: halve band met	Demonstreren van een kapje (de coiffe).

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
<p>Weten waarom onverdunde gluten gebruikt worden.</p> <p>Weten hoe men te werk gaat bij het bekleden van een halve band.</p> <p>Inzien waarom de verdunde scharnierlijn perfect moet overeenkomen met de rand van het voorbord.</p> <p>Weten hoe men een kapje vormt.</p> <p>Weten hoe men te werk gaat bij het afwerken van valse ribben.</p> <p>Weten hoe men te werk gaat bij het fixeren van een Franse band met valse ribben in een voorlopig foedraal.</p>		<p>hoeken</p> <p>Een kapje. (coiffe)</p>	
<p>De opeenvolgende bewerkingen voor het afwerken van de platten aan de buitenzijde kennen en kunnen uitvoeren in de juiste volgorde.</p>	BC	Afwerken van de platten aan de buitenzijde	
<p>Het tweevoudig doel bij de afwerking van de borden aan de binnenzijde kunnen formuleren.</p> <p>Weten hoe men te werk gaat bij het afwerken van de borden aan de binnenzijde en het kunnen uitvoeren.</p>	BC	Afwerken van de platten aan de binnenzijde	
<p>Weten dat het schutblad bij een Franse band enkel om esthetische redenen aangebracht wordt in tegenstelling tot andere bindwijzen.</p> <p>Weten hoe men te werk gaat voor het verwijderen van de valse katern.</p> <p>Het kunnen verwijderen van een valse katern.</p> <p>Inzien waarom het doorlopend schutblad ruim groter gesneden wordt dan het boekblok.</p> <p>Weten hoe men te werk gaat bij het aanbrengen van het doorlopend schutblad.</p> <p>Inzien waarom nu het aanbrengen van het doorlopend schutblad het boek open moet drogen.</p>	BC	Aanbrengen van de fantasieschutbladen	<p>Demonstreren van het aanbrengen van de fantasieschutbladen.</p> <p>Aan de hand van een model snijden de cursisten hun fantasieschutbladen en kunnen ze zich niet vergissen.</p>

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Weten waarom de boekblokzijde na het drogen van de bordzijde afgewerkt wordt. Het kunnen fixeren van de boekblokzijde van het doorlopend schutblad. Weten hoe men de boekblokzijde van het doorlopend schutblad op maat brengt. Fantasieschutbladen kunnen aanbrengen.	BC BC		
Weten hoe men bij de eindafwerking de valse ribben nog scherper kan stellen. Het kunnen werken met een ribbentang. Weten wat het belang is van geanilleerd leder bij deze behandeling. Het opzetten van de valse ribben kunnen uitvoeren.	BC BC	Opzetten van de valse ribben	Demonstreren van het gebruik van een ribbentang op een afgewerkt boek.
Weten wat een koffijzjer is. Weten hoe warm het kolfijzer mag/moet zijn voor het kolven van leder. Weten hoe men tewerkgaat bij het kolven van leder en het kunnen uitvoeren ervan.		Kolven van het leder	Demonstreren hoe men de warmte van een kolfijzer kan controleren.
		VOLLE BAND	
Deze technieken kunnen uitvoeren. Weten hoe men een kapje vormt.	BC	Schalmen van leder: volle band Bekleden van een Franse band: volle band Een kapje	Demonstreren van een kapje (de coiffe).
Weten hoe men te werk gaat voor het aanbrengen van een lederen scharnier bij een volle band.		Het vormen van een lederen scharnier	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!),</i> sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
<p>Weten hoe men te werk gaat voor het afwerken van de binnenzijde van de platten.</p> <p>De verschillende mogelijkheden bij het afwerken van de spiegels kennen en kunnen uitvoeren.</p> <p>Weten hoe men te werk gaat voor het tegen kleven van het fantasiepapier aan boekblokzijde.</p>	BC	Afwerken van de binnenzijde van de platten	<p>Demonstreren hoe men te werk gaat bij het aanbrengen van een lederen scharnier.</p> <p>Verskillende lijmtechnieken.</p>

11 Module: M BB G046 Boekenbeschermers – 80 lestijden (55 TV/25 PV)

Administratieve code: 8048

11.1 Algemene doelstelling van de module

Kostbare boeken of goedgebonden uitgaafboekwerken worden vaak geleverd in een boekbeschermer. Deze boekbeschermer beschermt het boek tegen beschadigingen en indringen van stof.

In de module boekbeschermers worden met het oog op het beschermen van boekbanden diverse technieken aangeleerd. De cursist leert een boekendoos, een soepel foedraal, een chemise en een wikkeldoos (wrap around) uitvoeren.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist:

- een chemise maken
- een foedraal maken en bekleden
- een boekendoos maken, in elkaar zetten en bekleden
- een wikkeldoos maken en bekleden
- een soepel foedraal rillen en afwerken
- verwoorden waarom, hoe en in welke volgorde de verschillende handelingen uitgevoerd worden.

11.2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

De cursist dient de competenties te bezitten van de module Eenvoudige boekbindtechnieken.

11.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)			
Weten waarom een chemise gemaakt wordt. Een afgewerkt boek juist kunnen opmeten. Weten dat de chemise perfect rond het boek moet spannen.		Chemise <ul style="list-style-type: none"> • Doel • Meten	Maken van een chemise. Aandacht voor de veiligheid.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De stukken kunnen snijden. Het leder gelijkmatig kunnen uitdunnen tot 0,3 mm. De looprichting van de gebruikte materialen kennen.	BC BC	<ul style="list-style-type: none"> • Snijden van stukken • Uitdunnen leder • Looprichting 	
Het doel van een foedraal kennen en kunnen verwoorden. Het gebruik van een foedraal kennen. Een afgewerkt boek kunnen meten met de materialen waarin het foedraal gemaakt wordt. De bewerkingsvolgorde kennen en kunnen uitvoeren. Weten dat de looprichting van het karton in de goede richting is en dat van het papier in de verkeerde richting.	BC	Foedraal <ul style="list-style-type: none"> • Doel • Gebruik • Meten van een boekblok • Bewerkingsvolgorde • Looprichting 	Uitvoeren van een foedraal.
Het doel van een boekendoos kennen. Een afgewerkt boek kunnen meten met de materialen waarin de doos afgewerkt zal worden. De bewerkingsvolgorde kennen en kunnen gebruiken.	BC	Boekendoos <ul style="list-style-type: none"> • Doel • Meten • Uitvoering 	Maken van een boekendoos.
Het doel van een soepele foedraal kennen. Weten wanneer men de keuze gaat maken voor een soepel foedraal in tegenstelling tot andere boekbeschermers. Een soepele foedraal kunnen uitvoeren.	BC	Soepele foedraal <ul style="list-style-type: none"> • Doel • Gebruik • Uitvoering 	Tijdens de uitvoering steeds de maten van het afgewerkt boek in acht nemen.

12 Module: M BB G048 Perkamentenband – 120 lestijden (80 TV/40 PV)

– Administratieve code: 8049

12.1 Algemene doelstelling van de module

In de moderne boekbinderij wordt opnieuw meer perkament gebruikt als materiaal voor de boekband.

In deze module wordt de cursist de mogelijkheid geboden om zijn kennis te verruimen betreffende historische achtergrond, bindtechnieken en afwerkingstechnieken.

De cursist leert omgaan met oude technieken en leert zowel de lijmloze als de gelijmde perkamenten band vervaardigen.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist:

- de voorbereidende bewerkingen voor het vervaardigen van een perkamenten band uitvoeren
- schutbladen samenstellen en versterken
- een boekblok uit de hand op perkamenten bandjes naaien
- kapitaalband op één kern naaien
- perkament voorbereiden
- de papieren omslag maken
- de omslag in perkament maken
- de boekband met perkament bekleden
- de lintjes ter hoogte van de scharnier doorrijgen
- een perkamenten band met omgezette randen afwerken
- schutbladen kleven bij een perkamenten bandbekleding
- verwoorden, waarom, hoe en in welke volgorde de verschillende handelingen uitgevoerd worden.

12.2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

De cursist dient de competenties te bezitten van de module Eenvoudige boekbindtechnieken.

12.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De opeenvolgende bewerkingen voor het vervaardigen van een boekblok kennen en kunnen uitvoeren van deze band.	BC	DeHollandse of lijmloze perkamenten band of conservatieband	Kort overzicht geven van de opeenvolgende bewerkingen bij het losmaken en samenstellen van het boekblok.
Het doel kennen en kunnen uitvoeren van de schutbladen versterkt met lustrine.		<ul style="list-style-type: none"> • Schutbladen versterkt met lustrine 	Demonstreren hoe men te werk gaat bij het samenstellen en het versterken van de schutbladen.
Weten hoe men te werk gaat voor het naaien van een boekblok uit de hand op perkamenten bandjes en het kunnen uitvoeren.		<ul style="list-style-type: none"> • Naaien boekblok op perkamenten bandjes 	Voortonen van het fixeren van de perkamenten bandjes bij het naaien.
De kapitaalband op 1 kern kunnen naaien.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Naaien kapitaalband 	Voortonen en toelichten van het naaien van de kapitaalband op één kern.
Perkament kunnen uitdunnen met glas ter hoogte van de hoeken en in de plooien zonder er een gat in te maken.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Perkament 	Tijdens het behandelen van perkament de eigenschappen toelichten.
Weten hoe men te werk gaat bij het maken van de voorlopige omslag in conqueror.		<ul style="list-style-type: none"> • Voorlopige omslag maken in conqueror 	Demonstreren van de voorlopige omslag, rillen volgens de maten van het boek.
De opeenvolgende stappen kennen en kunnen uitvoeren bij het maken van de definitieve omslag in perkament.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Omslag in perkament ter vervanging van de conqueror 	Demonstreren van het rillen en plooien van de definitieve omslag in perkament.
De opeenvolgende bewerkingen voor het vervaardigen van een boekblok kennen en kunnen uitvoeren van deze band.	BC	De gelijkjnde perkamenten band	Kort overzicht geven van de opeenvolgende bewerkingen bij het losmaken en samenstellen van het boekblok.
Keuze maken tussen de verschillende soorten schutbladen. Het uitvoeren van de schutbladen.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Schutbladen 	Het gebruik van een vijftal schutbladen toelichten en demonstreren van een nadeel.
Het boekblok rekening houdend met de draaddikte kunnen naaien.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Naaien uit de hand 	Voortonen hoe men de draaddikte kan berekenen.
Weten dat de kapitaalband kan gelijkjnd worden en dat men zo weinig mogelijk diktes creëert op de rug van het boek. De kapitaalband kunnen uitvoeren.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Kapitaalband 	Demonstreren van de gevolgen van de opdikking ter hoogte van de kop en staart. Effenen van de rug met goudron papier en warme lijm.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Kennen en kunnen uitvoeren van het uitdunnen van perkament met glas. De boekband met perkament kunnen bekleden. Weten dat het perkament na het dragen hard wordt en de borden krom trekt.	BC BC	<ul style="list-style-type: none"> • Perkament 	Tijdens het demonstreren van de gelijkde perkamenten band de voor- en nadelen bespreken van de lijmsorten en de manier van trekken en drogen van het perkament. Aandacht vestigen op de transparantie van perkament voor- en nadelen bespreken.
De opeenvolgende bewerkingen voor het vervaardigen van een boekblok kennen en kunnen uitvoeren van deze band.	BC	Moderne lijnloze perkamentenband	Het vervaardigen van een moderne lijnloze perkamenten band is een middel om basistechnieken te herhalen en om nieuwe aan te leren <ul style="list-style-type: none"> • voorbereiden van het boekblok • inbinden van een boekblok zonder verlijming • afwerken van de kopsnede • maken of besteken van het kapitaal • uitdunnen, weten plooiën van perkament • werken met glas.
Weten dat dit een bindwijze is die kan toegepast worden bij om het even welke vorm van inbinden + met verschillende materialen. Inzien dat deze bindwijze de mogelijkheid biedt om de omslag, los van het boekbinden, op een creatieve wijze te bewerken.		<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereidende bewerkingen 	
Weten dat bij het maken van de omslag men beter een model maakt in conqueror.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereidingen voor het maken van een omslag 	

13 Module: M BB G050 Registerband – 80 lestijden (55 TV/25 PV)

Administratieve code: 8044

13.1 Algemene doelstelling van de module

Ingenaaide boeken kan men op lint naaien. Het wordt vooral toegepast bij boeken die vlak open moeten liggen zoals registers, muziekboeken, gastenboeken, atlassen... Het boek wordt niet ingezaagd. Men spant linten in plaats van touw op de naaibank.

In deze module worden technieken voor registerbindingen aangeleerd.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist de registerbinding zelfstandig uitvoeren.

De cursist kan:

- de specifieke kenmerken van de registerbinding benoemen
- alle voorbereidende bewerkingen voor het naaien uitvoeren
- een register naaien
- een scharnier snijden en aanbrengen
- fantasiebladen snijden en aanbrengen
- een boekblok snijden
- een rug versterken
- kapitaalbanden voorbereiden en aanbrengen
- borden snijden en aanbrengen
- de valse rug snijden en aanbrengen
- zelfstandig een registerbinding afwerken
- de snede kleuren met de sprenkeltechniek
- verwoorden waarom, hoe en in welke volgorde de verschillende handelingen uitgevoerd worden.

13.2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

De cursist dient de competenties te bezitten van de module Eenvoudige boekbindtechnieken.

13.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De cursisten moeten de specifieke kenmerken van deze binding kennen.	BC	Algemeen	Al de aan te leren technieken kan men inoefenen bij het maken van bv. een fotoalbum, een gastenboek.
Weten hoe men de losse bladen met oortjes moet verzamelen tot katernen. Inzien waarom de eerste en laatste katern steeds een bladzijde minder hebben. Weten hoe men de eerste en laatste katern moet samenstellen. Inzien waarom men het oortje op boekblokzijde moet bijschuren alvorens het te fixeren. De term rubaneren kunnen definiëren. Alle voorbereidende bewerkingen kunnen uitvoeren.	BC	Voorbereidende bewerkingen voor het naaien <ul style="list-style-type: none"> • Verzamelen losse bladen met oortjes • Eerste en laatste katern • Voorbereiden oortje • Rubaneren 	Demonstreren hoe men de katernen kan verzamelen. Het verschil tussen katernen van het hoekblok en de eerste en laatste katern bespreken.
Weten wat men bedoelt met "het naaien met voorsteek". Weten wat men bedoelt met het versterken van de strikbanden. De strikbanden kunnen versterken.	BC	Naaien van een register Versterken van de strikbanden	Bespreken en voortonen van het naaien met een voorsteek.
Weten wat het belang is van opvulvellen. Opvulvellen kunnen aanbrengen.		Snijden en aanbrengen van opvulvellen	Demonstreren hoe men de opvulvellen in het fotoalbum steekt.
Het snijden en aanbrengen van een scharnier kunnen uitvoeren.	BC	Snijden en aanbrengen van een scharnier	
Het snijden en aanbrengen van fantasiebladen kunnen uitvoeren.	BC	Snijden en aanbrengen van fantasiebladen	De methode van het aanbrengen van fantasiebladen demonstreren.
Weten dat de voorsnede gensneden wordt na het rondn.		Snijden van een boekblok	
Weten wat bedoeld wordt met het versterken van de rug.		Versterken van de rug	Versterken van de rug met gaasweefsel.
Weten dat de rug enkel tussen de linten versterkt wordt.		Linten	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Weten hoe men te werk gaat bij het aanbrengen van kapitaalbanden.		Vorbereiden en aanbrengen kapitaalbanden	Het verschil bespreken van kapitaalbanden voor boeken, voor een register of een fotoalbum.
Weten dat voor een registerbinding 4 borden gesneden worden. Weten dat 2 van de borden in de verkeerde looprichting gesneden moet worden. Weten dat het eerste bord gefixeerd wordt op het oortje. Weten dat de linten tussen de 2 borden gefixeerd wordt. Inzien dat het bovenliggend bord gebruikt kan worden als passe-partout.		Snijden en aanbrengen van de borden	De verschillende mogelijkheden van afwerking demonstreren aan de hand van modellen.
Weten dat de valse rug bij een registerbinding bestaat uit een dubbele of driedubbele rug. Weten dat de valse rug schelpvormig moet zijn en het kunnen uitvoeren. Weten dat het oortje tussen het bord en de rug van het boekblok weggesneden moet worden.		Snijden en aanbrengen van de valse rug	Demonstreren van een driedubbele schelpvormige rug. Al de aan te leren technieken kan men inoefenen bij het maken van bv. fotoalbum, een gastenboek.
De registerbinding zelfstandig kunnen afwerken.	BC	Afwerken van het fotoalbum	

14 Module: M BB G051 Concertinabinding – 120 lestijden (80 TV/40 PV)

Administratieve code: 8050

14.1 Algemene doelstelling van de module

In deze module leert de cursist omgaan met het naaien op aanzetstroken.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist deze technieken zelfstandig uitvoeren.

14.2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

De cursist dient de competenties te bezitten van de module Eenvoudige boekbindtechnieken.

14.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De structuur van een concertina binding kennen. Het doel en het gebruik van de binding kennen.		Concertinabinding met harde omslag	Aan de hand van modellen en de literatuur wordt de structuur van de concertina binding en alle mogelijke varianten uitgelegd.
Een keuze maken van de nodige materialen voor het maken van een concertina binding.		<ul style="list-style-type: none"> Maken van een keuze in de materialen 	<p>Het vervaardigen van een concertina binding is een methode om basistechnieken te herhalen en/of aan te leren.</p> <p>Zorgen dat alle materialen naar soort kleur, ... in harmonie zijn met elkaar. De creativiteit wordt hierbij benadrukt.</p>
De katernen voor het maken van een concertinabinding kunnen vormen. Lijmen van enkele of dubbele bladen op het oortje.	BC	<ul style="list-style-type: none"> Vormen van katernen Vouwen van katernen 	
Weten hoe men te werk gaat bij het ebarberen van katernen + het kunnen uitvoeren.		<ul style="list-style-type: none"> Ebarberen 	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)</i>	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Een bekledingsstof voor het vervaardigen van een accordeon snijden. Weten hoe men te werk gaat bij het correct, uiterst nauwkeurig rillen van een accordeon. Een accordeon kunnen rillen.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Accordeon 	De begrippen piek (peak) en dal (valley) verduidelijken.
Weten hoe men te werk gaat voor het maken van de voorsteekmal. Weten hoe men te werk gaat voor het voorsteken van de katernen.		<ul style="list-style-type: none"> • Voorsteken van katernen 	Brocheersteek: hoogte delen door een even getal voor het bekomen van een oneven aantal voorsteken.
Weten dat bij het voorsteken van de accordeon voor de katernen dezelfde mal gebruikt wordt als deze voor het voorsteken van de katernen. Weten hoe men te werk gaat voor het voorsteken van de accordeon: <ul style="list-style-type: none"> • enerzijds voor het fixeren van de katernen. • anderzijds voor het naaien op linten van de accordeon zelf. Inzien dat de accordeon voorgestoken wordt van buiten naar binnen voor de katernen en van binnen naar buiten voor het naaien op linten.		<ul style="list-style-type: none"> • Voorsteken van accordeon 	Verduidelijken dat men de katernen fixeert op de heuvels, de accordeon bekeken vanuit de binnenzijde.
Weten hoe men te werk gaat voor het naaien van een accordeon en het kunnen uitvoeren. De draaddikte kunnen berekenen.		<ul style="list-style-type: none"> • Het naaien van het boekblok 	
Weten dat het boekblok goed moet kunnen openliggen door de rug niet te hard te lijmen.		<ul style="list-style-type: none"> • Rugafwerking 	Aandacht voor de uitvoering van de rugafwerking. Tijdens het voortonen de verschillende eigenschappen toelichten.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Weten dat de kartons vastzitten op een stuk handgeschept papier dat langs de rug doorloopt. De kartons kunnen bevestigen op het boekblok.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Kartons 	De cursisten moeten vertrouwd geraken met het aanbrengen van de kartons. Tijdens de demonstratie de verschillende eigenschappen toelichten.
Weten hoe men een boekband bekleedt waarvan de hoeken, rug en de platten nog gedeeltelijk zichtbaar blijven. Kunnen uitvoeren van de bekleding rond het boekblok.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Omslag bekleding 	Demonstreren van het bekleden met leder rond de boekband waarvan een hoek, een deel van de rug en nog een deel van de platten zichtbaar blijft, om een beter zicht te krijgen op het functioneren van de boekband.
De opeenvolgende bewerkingen van een concertinabinding kennen en kunnen uitvoeren. Een concertinabinding kunnen afwerken.	BC BC	<ul style="list-style-type: none"> • Afwerken van een concertinabinding 	De creativiteit wordt hierbij gestimuleerd.

15 Module: M BB G049 Gouddruk etiketten – 80 lestijden (55 TV/25 PV)

Administratieve code: 8077

15.1 Algemene doelstelling van de module

In de module Gouddruk etiketten worden voor commerciële boekbanden een eenvoudige, commerciële manier voor het aanbrengen van een titel aangeleerd. De cursist leert de beginselen van de typografie en het typografisch zetmateriaal.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist een etiket ontwerpen, drukken en aanbrengen.

15.2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

15.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Weten dat er verschillende soorten letters bestaan en deze kunnen herkennen. Weten dat elke soort letter bestaat in een bepaalde graad. Weten dat elke letter in een bepaalde graad bestaat in verschillende corpsen. Weten dat de corps uitgedrukt wordt in cicero's. Weten dat één cicero: <ul style="list-style-type: none"> • gelijk is aan twaalf punten; • gelijk is aan 4,5 mm. De grootte van de verschillende corpussen kunnen omrekenen in mm.		Gouddruk: het zetmateriaal <ul style="list-style-type: none"> • Letters 	
Weten dat het "wit" zetmateriaal is dat geen afdruk geeft. Het verschil kennen tussen een spatie en een zetlijn. De verschillende soorten spaties kennen en kunnen		<ul style="list-style-type: none"> • Wit: spaties, zetlijnen 	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)</i>	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
benoemen. De verschillende zetlijnen kennen en kunnen benoemen. Weten met welke hoeveelheid punten, elk soort wit overeenkomt.			
Weten dat sierregels zetmateriaal zijn dat men afdrukt. Het gebruik van sierregels kunnen verwoorden en toepassen.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Sierregels 	
Weten hoe men de hoogte en de breedte moet bepalen van een etiket. Weten dat de grootte van de letter afhankelijk is van de grootte van het etiket en de lengte van de titel. Weten hoe men te werk gaat voor het ontwerpen van een etiket met ééntitelregel en tweetitelregels én het kunnen uitvoeren. Weten wat het belang is van het nauwkeurig maken van een patroon. Weten dat bij een etiket met ééntitelregel, deze regel met de voet op het optisch midden staat en waarom. Weten dat bij een etiket met tweetitelregels, de tweede regel met de kop aan het optisch midden hangt en de eerste regel erboven komt. Weten dat etiketten met een oneven aantal regels afgeleid zijn van het etiket met ééntitelregels. Weten dat etiketten met een even aantal regels afgeleid zijn van het etiket met tweetitelregels. Weten dat de afstand tussen 2 regels gelijk is aan de helft van de letterhoogte met een minimum van twee mm.		Gouddruk: etiketten <ul style="list-style-type: none"> • Ontwerpen van etiket • Ontwerpen van etiket met ééntitelregel en tweetitelregels • Ontwerpen van een etiket met meer dan tweetitelregels 	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De schikking van een etiket met auteur en titel kennen en kunnen ontwerpen. Weten dat het lettercorps voor de auteur één corps kleiner genomen mag worden dan de titel. De uitzonderlijke schikking van een etiket met auteur, titel, deelaanduiding of illustrator kunnen maken en afdrukken.	BC BC	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwerpen van een etiket met titel en auteur • Ontwerpen van een etiket met titel, auteur, deelaanduiding en/of illustrator 	
Weten hoe men een zethaak hanteert. Weten hoe men de letters spatieert.		<ul style="list-style-type: none"> • Zethaak 	
Weten hoe men de titel overbrengt van de zethaak naar het verguldtoestel.		<ul style="list-style-type: none"> • Verguldtoestel 	Aandacht voor de gebruiks- en veiligheidsvoorschriften.
Weten hoe men de etikettengrondstof snijdt.		<ul style="list-style-type: none"> • Etikettengrondstof 	
Een etiket met één of meerdere titelregels kunnen afdrukken.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Maken van een etiket 	
Weten hoe men te werk gaat voor het aanbrengen van sierregels en het kunnen uitvoeren.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Aanbrengen van sierregels 	
Weten hoe men na het afdrukken een etiket behandelt en het aanbrengt op de rug van een boek.		<ul style="list-style-type: none"> • Aanbrengen van een etiket 	

16 Module: M BB G052 Boekbanddecoratie – 80 1estijden (55 TV/25 PV)

Administratieve code: 8078

16.1 Algemene doelstelling van de module

Kunststboeken worden vaak verfraaid. In deze module worden een aantal afwerkings- en verfraaiingstechnieken aangeleerd om een boek meerwaarde te verschaffen.

16.2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

De cursist dient de competenties te bezitten van de module Gouddruk etiketten.

16.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Blinddruk kunnen uitvoeren zonder het leder te verbranden. Een filet veilig kunnen gebruiken en het verschil herkennen tussen voor- en achterzijde. Leder kunnen uitdunnen op 0,2 mm. Weten hoe men te werk gaat bij het aanbrengen van uitgedund leder gesneden volgens patroon.	BC	Decoratietechnieken <ul style="list-style-type: none"> • Bliddruk met Franse oplegtechniek	Vervaardigen van een mal. Uitvoeren van een tekening. Het gebruik van een filet demonstreren. Het tegenkleven van Japans papier voortonen en de manier van drogen. Tijdens het voortonen de verschillende eigenschappen van opgelegd leder toelichten.
Weten hoe men te werk moet gaan met bladgoud en eveneens kunnen uitvoeren.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Bladgoud<ul style="list-style-type: none"> – Eigenschappen – Gebruik – Uitvoering	De cursisten moeten vertrouwd geraken met het gebruik van bladgoud.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Keuze kunnen maken tussen de verschillende soorten fixeermiddelen. Het gebruik van iedere soort kennen. Kunnen uitvoeren. Het verschil kennen tussen koud- en warmvergulden.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Bladgoudafwerking koud • Kleefmiddelen <ul style="list-style-type: none"> – Acrylbasis – Mixtion – Gomlak + mixtion – Oliebasis 	Tonen van de verschillende fixeermiddelen om te vergulden met bladgoud. Tijdens het gebruik de voor- en nadelen toelichten. Tijdens het gebruik de verschillende eigenschappen toelichten. Aandacht voor uitvoering van koud- en warmvergulden.
Weten hoe men te werk gaat bij het aanbrengen van acrylverf. Bij de afwerking het verschil herkennen tussen Franse opleg en acrylverf.		<ul style="list-style-type: none"> • Werken met Acrylverf 	O.a. behandelt men: aanmaakrecept, eigenschappen, gebruik, uitvoering: vlak- of lijninvullen. Tijdens het gebruik de verschillende eigenschappen toelichten. De cursisten moeten vertrouwd geraken met het gebruik van acrylverf om een vlak of een lijn op te vullen.
Het gebruik van iedere soort kleurfolie kennen. Weten dat er een verschil is in temperatuur bij harde en zachte folie. Het verschil kennen en herkennen van echt goud op folie en slagmetaal. Een ontwerp van blinddruk, kleurfolie en goudfolie kunnen uitvoeren.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Blinddruk en kleurfolie/goudfolie • Kleurfolie en goud op folie en slagmetaal 	O. a. behandelt men: eigenschappen, gebruik, uitvoering, echt goud op folie en slagmetaal. Het gebruik van palet, fleuron en roulette demonstreren. Tonen van de verschillende gekleurde folies, slagmetaal en echt goud op folie. Tijdens het gebruik de voor- en nadelen toelichten en ook de verschillende eigenschappen.
Het gebruik kennen van het werken met het zwart van een kaars en drukkersinkt. Weten dat er een verschil is in temperatuur tussen het werken met het zwart van een kaars en drukkersinkt. Blinddrukken en drukken met het zwart van een kaars kunnen uitvoeren.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Blinddruk + zwart van een kaars 	O. a. behandelt men: aanmaakrecept, eigenschappen, uitvoering. Het verschil aantonen met drukkersinkt. Het gebruik van de filet en fleuron demonstreren. Tonen van de verschillen tussen het werken met het zwart van een kaars en drukkersinkt.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
			Tijdens het gebruik de voor- en nadelen en de verschillende eigenschappen toelichten.
Het verschil kennen en herkennen van vlakken in goud koud of met warmte verguld. Ontwerp voor het kleven van vlakken in goud kunnen uitvoeren.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Vlakken in goud opkleven • Op basis van koud vergulden • De kleefmiddelen op basis van <ul style="list-style-type: none"> – Acryl – Mixtion 20° of 24 h (vlug of traagdrogend) – Gomlak + mixtion – Olie 	Tonen van de verschillende fixeermiddelen om te vergulden met bladgoud. Tijdens het gebruik de voor- en nadelen en de verschillende eigenschappen toelichten. Koud is altijd op basis van een kleefstof. Warm is altijd met een vorm die men indrukt (bv. cliché) en met echt goud of folie.
Weten hoe men te werk moet gaan voor het maken van gefronst leder. Het kunnen uitvoeren.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Maken van gefronst leder <ul style="list-style-type: none"> – Werkwijze – Uitvoering 	Vervaardigen van een malleke met gefronst leder. Leder zeer dun uitschalmen.
Het verschil kennen tussen gefronst leder, kantleder en millimeterleder. Weten dat kantleder zeer dun geschald moet worden in uitzondering van de andere methodes langs de lederhuid. Millimeterleder kunnen snijden en kantleder kunnen uitdunnen.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Maken van kantleder en millimeterleder • Kantleder: werkwijze en uitvoering • Millimeterleder: werkwijze en uitvoering 	Het gebruik van kantleder demonstreren en de voor- en nadelen toelichten. Het snijden van millimeterleder met de hand of met de kartonschaar. Voor- en nadelen.
Het verschil kennen en herkennen tussen oplegleder en inlegleder. Het gebruik van iedere soort volgens het ontwerp kunnen uitvoeren.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Inlegleder 	O.a. behandelt men: eigenschappen, gebruik, uitvoering, verschil tussen opleg- en inlegleder. Tijdens het gebruik de voor- en nadelen en de verschillende eigenschappen toelichten. Demonstreren op een afgewerkt boek.
Het doel van de grote balancier kennen. De grote balancier kunnen gebruiken volgens het ontwerp voor verschillende boekbanden.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Grote balancier <ul style="list-style-type: none"> – Doel 	Werkwijze: maken van ontwerp op calquepapier, voorbereiden van een proefafdruk; de juiste temperatuur controleren en boekband op de juiste plaats leggen.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Proefdrukken kunnen voorbereiden voor boekbanden van verschillende dikte en grootte. De temperatuur kennen voor de verschillende foliën van afgewerkte boeken waarop moet gedrukt worden.	BC BC	<ul style="list-style-type: none"> – Gebruiks- en veiligheidsvoorschriften 	De cursisten moeten vertrouwd geraken met het gebruik van de grote balancier, rekening houdend met de veiligheidsvoorschriften. Door het demonstreren van slechte afdrukken komen tot goede afdrukken en de juiste temperatuur. Door het ontwerp op calquepapier te maken het nut inzien van de proefdrukken, ook om de juiste plaats van de boekband te kunnen bepalen. Werken met kleefletters op de grote balancier. Werken met clichés op de grote balancier.
<i>Het doel van de kleine balancier kennen.</i> <i>De kleine balancier kunnen gebruiken volgens het ontwerp voor verschillende boekbanden.</i> <i>Proefdrukken kunnen voorbereiden voor boekbanden van verschillende dikte en grootte en afgewerkt in verschillende materialen.</i> <i>De temperatuur kennen voor de verschillende foliën van afgewerkte boeken waarop moet gedrukt worden.</i>		<ul style="list-style-type: none"> • Kleine balancier <ul style="list-style-type: none"> – Doel – Gebruiks- en veiligheidsvoorschriften 	Werkwijze: maken van ontwerp op calquepapier, voorbereiden van een proefafdruk, de juiste temperatuur controleren, boekband op de juiste plaats leggen. De cursisten moeten vertrouwd geraken met het gebruik van de kleine balancier, rekening houdend met de veiligheidsvoorschriften. Volgens het ontwerp demonstreren hoe de losse letters opgesloten worden. Door het maken van slechte afdrukken komen tot goede afdrukken en de juiste temperatuur afhankelijk van de folie en het materiaal van de afgewerkte boekband. Door het demonstreren van proefafdrukken komen tot de juiste stand van de boekband.

17 Module: M BB G053 Manueel boekvergulden – 160 lestijden (110 TV/50 PV)

Administratieve code: 8053

17.1 Algemene doelstelling van de module

Kunstboeken worden vaak verfraaid met ornamenten. In deze module worden een aantal technieken aangeleerd om een boek te bestempelen en te voorzien van een titel. De cursist leert omgaan met technieken zoals blinddruk, gouddruk, foliedruk, kleurendruk op verschillende bindwijzen en bekledingsstoffen.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist boekbanden versieren met de balancier.

17.2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

De cursist dient de competenties te bezitten van de module Gouddruk etiketten.

17.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)			
Het doel van de universele zethaak kennen. De universele zethaak veilig kunnen gebruiken volgens het ontwerp van de verschillende afgewerkte boekbanden. De temperatuur kennen voor lederen boekbanden of andere materialen. Titel kunnen uitvoeren met de universele zethaak en losse letters.	BC	Afwerken boekbanden <ul style="list-style-type: none"> • Titel drukken met universele zethaak <ul style="list-style-type: none"> – Doel – Gebruiks- en veiligheidsvoorschriften – Temperatuurregeling – Uitvoering van titel 	De cursisten vertrouwd maken met de universele zethaak. Titel drukken op oefenblok (in hout). Titel op een boek kunnen drukken rekening houdend met de gebruikers- en veiligheidsvoorschriften. Tijdens de uitvoering voor- en nadelen toelichten.
Het verschil kennen en herkennen tussen de universele zethaak en één haak gepast voor één bepaalde lettersoort of lettergrootte.		<ul style="list-style-type: none"> • Titel drukken met de juiste letterhaak voor de juiste lettergrootte, volgens de breedte van de rug 	De cursist vertrouwd maken om met de juiste zethaak de juiste letters te gebruiken en dat de viz langs rechts zit en men altijd rekening houdend met de schreef op de letter om ze op dezelfde wijze in de haak te plaatsen.
Letters kunnen aanpassen volgens de breedte van de rug van het boek.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Zetten van een titel op de rug van een afgewerkt boek: woorden naast elkaar of 	Maken van een mal op millimeter papier. Het gebruik van de zethaak demonstreren.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
		letter voor letter onder elkaar	Hoe kan men fouten herstellen.
Weten dat men verschillende maten van filets nodig heeft al naargelang de breedte van de rug en de hoogte van de rug van het boek.		<ul style="list-style-type: none"> • Carré-vergulden 	<p>Ontwerp maken in millimeter papier.</p> <p>Uitsnijden van de plaats van de ribben om de mal te kunnen aanbrengen op de rug van het boek.</p>
Weten hoe men tewerk moet gaan met bladgoud en eveneens kunnen uitvoeren.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Titel zetten met bladgoud 	De cursisten moeten vertrouwd geraken met het gebruik van bladgoud.
Het verschil kennen en herkennen tussen filet, palet en fleurons. Een filet veilig kunnen gebruiken en verschil herkennen tussen voor- en achterzijde.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Maken van oefeningen in blinddruk of een oefenblok in hout met filet, paletten en fleurons 	Het gebruik van een filet, palet en fleurons demonstreren op een rug van een boekblok.
Blinddruk kunnen uitvoeren zonder het leder te verbranden.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Boekblok met valse ribben: één bekleden met leder en een andere met rexine 	
Met filet, palet, fleurons op houten boekblokrug kunnen werken.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Echt goud op folie of kleurfolie 	<p>Tonen van de verschillende paletten, fleurons, fileten: gebruik ervan demonstreren, eigenschappen en uitvoering.</p> <p>Voor- en nadelen toelichten van de verschillende methodes van uitvoering.</p>
Met een roulette of rolfilet kunnen werken.	BC	<ul style="list-style-type: none"> • Maken van een kader met roulette 	<p>Vervaardigen van een mal.</p> <p>Uitvoeren van een tekening op Japans papier.</p> <p>Het gebruik van een roulette demonstreren.</p> <p>Demonstreren hoe men een tekening aanbrengt op een boekblok.</p> <p>Tijdens het gebruik de voor- en nadelen toelichten van werken met rouletten of fileten.</p>
Het doel van de grote balancier kennen. De grote balancier kunnen gebruiken volgens het ontwerp voor verschillende boekbanden. Proefdrukken kunnen voorbereiden voor boekbanden van	BC BC	<ul style="list-style-type: none"> • Grote balancier <ul style="list-style-type: none"> – Doel – Gebruiks- en veiligheidsvoorschriften 	Werkwijze: maken van ontwerp op calquepapier, voorbereiden van een proefafdruk, de juiste temperatuur controleren en boekband op de juiste plaats leggen.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
verschillende dikte en grootte. De temperatuur kennen voor de verschillende foliën van afgewerkte boeken waarop moet gedrukt worden.			De cursisten moeten vertrouwd geraken met het gebruik van de grote balancier, rekening houdend met de veiligheidsvoorschriften. Door het demonstreren van slechte afdrucken komen tot goede afdrucken en de juiste temperatuur. Door het ontwerp op calquepapier het nut inzien van de proefdrukken, ook om de juiste plaats van de boekband te kunnen bepalen. Werken met kleefletters op de grote balancier. Werken met clichés op de grote balancier.
<i>Het doel van de kleine balancier kennen.</i> <i>De kleine balancier kunnen gebruiken volgens het ontwerp voor verschillende boekbanden.</i> <i>Proefdrukken kunnen voorbereiden voor boekbanden van verschillende dikte en grootte en afgewerkt in verschillende materialen.</i> <i>De temperatuur kennen voor de verschillende foliën van afgewerkte boeken waarop moet gedrukt worden.</i>		<ul style="list-style-type: none"> • Kleine balancier <ul style="list-style-type: none"> – Doel – Gebruiks- en veiligheidsvoorschriften 	Werkwijze: maken van ontwerp op calquepapier, voorbereiden van een proefafdruk, de juiste temperatuur controleren, boekband op de juiste plaats. De cursisten moeten vertrouwd geraken met het gebruik van de kleine balancier, rekening houdend met de veiligheidsvoorschriften. Volgens het ontwerp demonstreren hoe de losse letters opgesloten worden. Door het maken van slechte afdrucken komen tot goede afdrucken en de juiste temperatuur afhankelijk van de folie en het materiaal van de afgewerkte boekband. Door het demonstreren van proefafdrucken komen tot de juiste stand van de boekband.

18 Bibliografie

18.1 Boeken

Titel	Schrijver	Uitgever
Styles et modelès	Alivon Pascale	Arnoville Editem Paris 1990
Wording van een boekband	Balle J.L. Goffin J.	Kon. Bibl. Ablert 1 Brussel 1994
L'évolution Artistique de la reliure Les Belles Reliures de la Bibliothèque Nationale	Barthou Louis Dacier Emile	Folio's uit L'illustration
Fine end historic Bookbindings	Bearman Frederik e.a.	The folger shakespeare library
De boekband in België in de 19 ^{de} en 20 ^{ste} eeuw catalogus	Georges Bernard	Bibliotheca Wittockiana Brussel 1985
Bibliotheca Wittockiana	Culot P.e.a.	Gemeentekrediet Reeks Musea Nostra
Bookmakers Portretten van uitgevers	Boltendal R.	Moussaults uitg. Amsterdam 1965
Guillaume Wielant of Willem Vrelant	Bousmanne Bernard	Kon. Bibl. v. België Brussel 1997
Item à guillaume weylant aussi enlumineur	Bousmanne Bernard	Kon. Bibl. v. België Brepols 1977
Ambachtelijk boekbinden	Clements Jeff	Gaade uitgevers 1991
KB Sierpapier & Marmering Een terminologie voor het beschrijven van sierpapier en marmering als boekbandversiering		Koninkl. Bibl. Den Haag en Koninkl. Bibl. Albert I Brussel 1994
De Librije van Margareta van Oostenrijk	Marguerite Debae	Europalia 87 Kon. Bibl. Albert 1 Brussel 1987
Archiefgids deel1 oud archief Stadsarchief van Gent	De Cavele Johan	Dienst voor culturele zaken Gent 1983
Ganda & Blandinium	Declercq Georges e.a.	Snoeck-Ducaju Gent 1997
Papiers des origines à nos jours	Doizy Marie-Ange P. Fulacher	ED. Technorama 1989 Imprimerie de l'Indre Argenton sur. Creux
Art Nouveau and Art Deco Bookbinding. The french masterpieces. 1880-1940	Alastair Duncan Georges de Bartha	Thames and Hudson 1989
Leren boeken	Frigge Karli	Uitg. K. Frigge ISBN 90-803030-4-6
Gids van de St. Pietersabdij te Gent	Stad Gent	Snoeck-Ducaju Gent 1976
Silhouettes, A pictorial Archive Of varied illustrations	Carol Belanger Grafton	Dover publications N. York 1979
Headbands : How to work them	Greenfield Jane & Hille Jenny	Oak knoll Books Newcastle Delaware 1990
Techniques for Marblezing Paper	Grunebaum Gabriele	Dover Publications inc. N. York 1992

Titel	Schrijver	Uitgever
Reliures	Melaître Claude	Bibl. Historique de la ville de Paris 1996
Bezoekersgids Horta in zakformaat	Hustache Ann & Petitjean Georges	Kunst & Cultuur Europalia 96
Kleurenleer	Itten Johannes	Cantecleer De Bilt 1989
Non-adhesive Binding Books without Paste or Glue	Keith A. Smith	Keith A. Smith 1990-1992
Orde en Harmonie in het rijk der kleuren	Kerdijk F.	Talens en Zoon Appeldoorn 1927
Kreatief met karton	Kros Wim	Trion-Baars
Kartonnage van mappen en dozen	Lemstra Piet Teitler-Terweij Ada	Cantecleer De Bilt 1990
Marmeren op stof en papier	Lutz Verena	Cantecleer De Bilt 1986
The Restauration of Leather Bindings	Middleton Bernard C. (<i>eigendom Mieke Baelden</i>)	Oak Knoll Press The British Libr. 1998
A craftsman guide to Edge Decoration	Mitchell John	The Standing Press
Algemene Historisch Gefundeerde Grafische Esthetica	Peeters Jan	Higot-Gent 1979
L'envers du Décor	Rousseau Florent	Bibl. Historique de la Ville de Paris 1998
Section Sewings 1,2 & 3 Non-adhesive binding Vol. II	Keith A. Smith	Keith A. Smith books Rochester NY 1995
Conserveringsbeleid papieren patrimonium		Vlaamse Vereniging voor Bib. Archief- en Documentatie-wezen Antwerpen 1993
De Franse Band	Storme K.	
Boekbinder – Soc. Promotie	Storme K.	
100 Trésors de la Reliure Néerlandaise	Storm Jan & van Leeuwen	Association Internationale de Bibliophile – Congres 1997
Catalogus	Sokol A.	
Die Buchstellung in Mittelalter Skriptorium	Trost Vera	Bilser Verslag
Papier is overal	Van Beylen A.	
L'ordre de la Toison d'Or de Philippe le Bon à Philippe le Beau	Van den Bergen – Pantens Christian	Bibl. Royale de Belgique Brepols 1996
De Hedendaagse Boekband als Kunst	Van der Marck	De Buitenkant Amsterdam 1997
Versier met het Behang	Van der Mars H.	Tirion Baarn 1995
Post- en Verzamelmappen	Van Eeuwen Jacob	La Rivière & Voorhoeve Kampen 1991
Hoe boeken worden gemaakt	Van Krimpen<huib	Samenwerkende bibliotheek - Haarlemmernaar
Catalogus Europ. Boekbanden-anno 1995 Reliures Européennes ... European Bookbinding	Van Leeuwen Jan Storm	De Buitenkant Amsterdam 1996
BST – Terminologie – Verklarend woordenboek	Van Swighem J.P. en Slot E.J/	NederL. Bibliotheek en Lektuur Centrum Den Haag 1990

Titel	Schrijver	Uitgever
De Gentse Drukkerswereld belicht Nr. 1	Verheecke Gerda	Vereniging voor Industriële Archeologie en Textiel 1989
De Gentse Drukkerswereld belicht Nr 2	Verheecke Gerda	Vereniging voor Industriële Archeologie en Textiel 1989
Restauratieproject Bibi Jan de Hondt VIDEO 1		Kulak & Schrijen Boek 1988
Boekbinden Ole Olsen VIDEO 2	Ole Olsen	
Boekbinden een kunst VIDEO 3		1991
Omdat ik Vlaming ben VIDEO 4	Jacob van Maerlant	Davidfonds Leuven 1996
Elegant Silhouettes of the Twenties	Welch	Dover Publications N. York 1987
Van Boeken en Dozen Boekbinden en Kartonage	Witten Roswitha	Cantecleer BV De Bilt 1995
Post papier en Kaarten van zelfgemaakt papier	Witten Roswitha	Cantecleer BV De Bilt 1995
Hommage à Pierre Lecuire	Wittock	Ed. Bibl. Wittockiana Brussel 1998
Buchbindereiliteratuur mit Nachtrag: Papier, Buntpapier Wasserzeigen Ex Libris	Zaehringer	Antiquariat Zaehringer
Stemmen uit het behang Vier eeuwen geschiedenis van het behangpapier		ASLK
Les Tranchefiles Brodées Etude historique et Technique		Bibliothèque Nationale Paris 1989
Van Kleitabelt tot Internet		Universiteit Gent
Hedendaagse Vlaams Boekbindkunst – Europa 92		Vlaamse Boekbindersgilde VZW, Hicoreb, Gent 1992
Papiersoorten		Febelgra
Binderslexicon		Febelgra
Persinformatie Restoration 90		Amsterdam
Gutenberg Vignetten		STI
Goud en Velijn Catalogus		Zeeuwse Bibliotheek Middelburg 1992
Het Papier		De Leeuw Junior
Grote Prijs van de Vlaamse Boekbinderkunst		Hicoreb Gent 1987
Rijdom bedreigd		Gemeentekrediet 1990
Line Art Gent Internationale Kunstbeurs 20 ^e eeuw		Line Art 1991
Linea- Design voor de Woning		Linea 1991
Graphica Bull. Mens Nr 1		Unigra 1948
Le Relieur Organe corporatif de la Chambre		Red. C. Regnier Popincourt

Titel	Schrijver	Uitgever
Allgemeiner Anzeiger für Buchbindereien Jaarg. 1958-60-61-62-64-66-67		
Gemengde technieken. Een praktische gids voor het creëren van meer dan 250 combinaties van gemengde technieken.	Ian Sidaway	
Marmeren op papier	Karli Frigge	
Marmeren	Eberhard Gaizser	
Veelzijdig papier	Faith Shannon	
The art of Marbled paper	Einen Muira	
Boek en Bibliotheek		Willemsfonds
Vlaamse miniaturen voor vorsten en burgers 1475-1550. Educatief pakket uitgegeven n.a.v. de tentoonstelling		Studiecentrum Vlaamse Miniaturisten

18.2 Catalogi

Titel	Schrijver	Uitgever
Europ.Boekbanden-anno 1995 Reliures Européennes ... European Bookbinding	Van Leeuwen Jan Storm	De Buitenkant Amsterdam 1996
De Leeuw ontmoet de Draak 7000 Jaar Wetenschap en Technologie in China en Vlaanderen		Tentoonstelling Ministerie Vlaamse Gemeenschap Brussel 1996
Containers for Intragammes		Musée Royal de Mariemont 1998
Contemporary Bookbindings from the Society of Bookbinders		Bibl. Wittockiana Brussel 1998
De Boekillustratie ten tijde van Moretussen	De Nave	Stad Antwerpen Museum Plantijn Moretus
De Nottenohmzaal Boek en Mecenaat		Stadsbibliotheek Antwerpen 1993
Anne Goy		Bibl. Wittockiana Brussel 1993
Ingeb. Antwerpse Kunstboekbinders		Stadsbibliotheek Nottebohnzaal Antwerpen 1993
La Pelle del Libro		Fiametta SuAve Roma 1993
Kunsttentoonstelling		St. Pietersabdij Gent 24-27 mei 1996
Aper		Antiquariaat Fritz Knuf 1990
Relieurs et Reliures Décorées en France à l'Epoque Romantique	Culot Paul	Bibl. Wittockiana Brussel 1995
Spaanse Boekbanden uit acht eeuwen – Europa 85 Spanje		Bibl. Wittockiana Brussel 1985

ADVIES LEERPLANNEN

INSTELLING:	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenschapsonderwijs, Emile Jacqmainlaan 20, 1000 Brussel • O.V.S.G., Ravensteingalerij 3 bus 7, 1000 Brussel • Provinciaal Onderwijs Vlaanderen, Koloniënstraat 18-24 bus5, 1000 Brussel • Vlaamse Dienst van het Katholiek Volwassenenonderwijs, Guimardstraat 1, 1040 Brussel.
OPLEIDING:	Manueel boekbinder - boekvergulder TSO 3 (modulair)
Codenummer:	LP/CVO/00. 06-07/1631/N/G
Met ingang van:	01/09/2007
Beginsituatie:	De cursisten moeten voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden. De sequentiële volgorderelatie wordt aangegeven.
Doelstellingen:	Er zijn algemene (kennis en vaardigheden) doelstellingen en sleutelvaardigheden geformuleerd voor de volledige opleiding. Er zijn leerplandoelstellingen geformuleerd per module. De leerplandoelstellingen verwijzen naar basiscompetenties en de sleutelvaardigheden uit het opleidingsprofiel.
Leerinhouden:	Per leerplandoelstelling worden de te onderwijzen inhouden opgesomd.
Methodologische wenken:	Er zijn algemene pedagogisch-didactische wenken en didactische hulpmiddelen geformuleerd voor de volledige opleiding. Er zijn pedagogisch-didactische wenken geformuleerd per module.
Evaluatie:	Er is voor de opleiding een globale omschrijving van de evaluatie opgegeven inzonderheid wat betreft het doel en de kwaliteit.
Bibliografie:	Er is voor de opleiding een bibliografie opgegeven.
ADVIES:	GUNSTIG

Fernand VERMEESCH
Inspecteur Volwassenenonderwijs
Beehivevænlaan 11
B420 De Haan

Fernand Vermeesch
Inspecteur vwo
26/03/2007